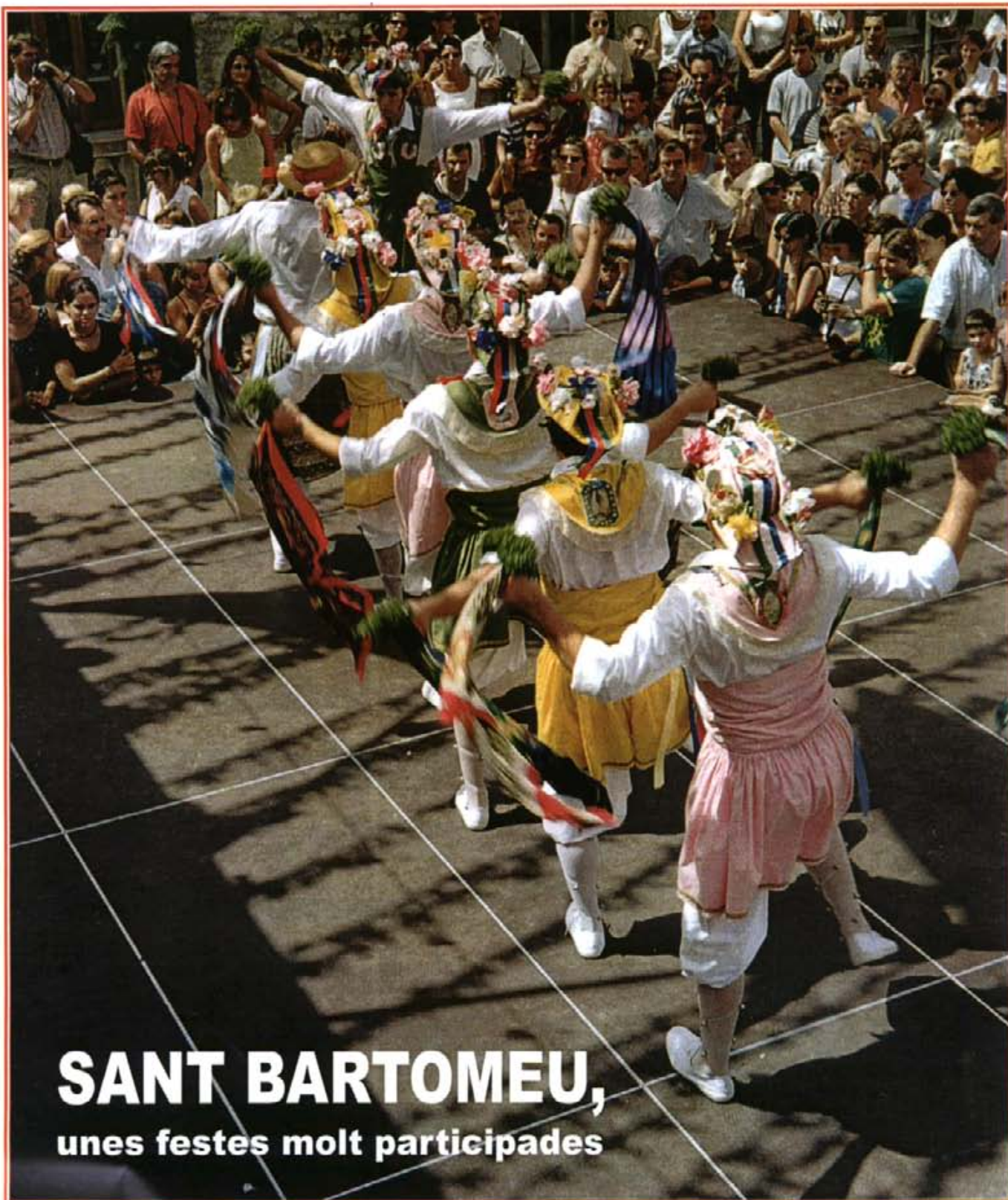

BONA PAU

PAU
CORTA

Nº. 559 - Any XLVII - MONTUÏRI - SETEMBRE - 1999

SANT BARTOMEU,
unes festes molt participades

La creu de Son Rafel Mas seriosament espenyada

Aquesta darrera vegada fou durant les passades festes. De bell nou un camió, reculant, va tornar avariar, encara més, la creu de Son Rafel Mas i va romandre així com es pot veure a la fotografia. Si ja era lamentable l'estat en què es trobava (com es podia veure a la foto del mes passat d'aquí mateix) ara fa llàstima i la dificultat de restaurar-la encara serà més difícil i costosa. Se sap de qui era el camió i s'espera que l'assegurança corri amb les despeses de restaurar-la. De totes maneres el canvi d'ubicació no s'hauria d'ajornar més i situar-la a un lloc que no corri perill.

BONA PAU Montuïri

Director: Onofre Arbona Miralles

Redactor en cap: Gabriel Gomila Jaume

Redactors i col·laboradors:

Joan Miralles i Monserrat, Catalina Sastre Pericàs, Mateu Rigo Bonet, Guillem Mas Miralles, Miquel Martorell Arbona, Gaspar Socias Mora, Antoni Mateu Socias, Onofre Torres Ramis, Melcior Nicolau Jaume, Antoni Mesquida Llinàs, Joan A. Payeras Ramonell, Joan Barceló Cerdà, Catalina Barceló Mayol, Josep Oliver Verd, Rafel Pons Mairata i Felip Munar i Munar.

Administració: Martí Ferrer Sampol

C/ Es Pujol, 5 - 07230 Montuïri - Tlf. 64 66 93

Imprimeix: Tirrena, S.A. Manacor

Depòsit legal: PM 133 - 1958

Nota: Les opinions aparegudes en els articles firmats, sols són atribuïbles als seus autors.

BREUS

Himne harmonitzat

L'himne a la Mare de Déu de la Bona Pau ("O Mare d'un Déu clement") ha estat harmonitzat pel Pare Antoni Martorell després que el primatxer de la seu, el montuïrer Bartomeu Moll, en compongués la melodia, ja que no estava escrita. Posteriorment fou entregat a la Coral "Mont-Lliri" perquè pugui ser interpretat segons l'harmonització.

ES GRAONS

Alabança

El silenci i atenció que posava en general la gent durant les passades festes, tant per escoltar la Banda de Música com per gaudir dels balls dels Cos-siers i d'altres esdeveniments culturals que s'havien programat, és una mostra indicadora de la inquietud cultural que assoleix poc a poc i dia rera dia els veïns del nostre poble. I tant de bo que continuï augmentant.

Deixadesa

Molts de nins i nines durant les passades festes patronals amb els seus jocs i corregudes molestaven per plaça durant els concerts i representacions teatrals. Fins i tot els protagonistes, actors, espectadors i directores, varen haver d'amençar d'aturar la representació. I els pares fent-ne cas omís!

Retorn a Sibèria

Després haver viscut per espai de 4 setmanes a Montuïri (del 15 de juliol al 12 d'agost passat) ha retornat a Tomsk (ciutat siberiana d'uns 400.000 habitants), la nina Katiana Craskova, afectada per irradiacions nuclears. Vengué a Mallorca formant part d'una expedició de 75 nins sota l'organització "Infants del Món" i a Montuïri va viure a la casa de Magdalena Miralles Cerdà, i en anar-se'n no sols s'havia recuperat molt de l'asma que patia, sinó que ja parlava bastant bé el Mallorquí.

Llibre de Felip Munar

L'escriptor i col·laborador de **Bona Pau**, Felip Munar, ha elaborat un llibre per impulsar el consum, com també per treure profit d'un dels fruits més saborosos, les figues. També inclou receptes de cuina. El llibre es presentarà dia 10 d'aquest setembre a Lloret amb motiu de la "Festa des Sequer".

Antoni Gomila, nou titulat d'assegurances

Antoni Gomila, malgrat la seva edat, ha aprovat fa poc més d'un més el curs de 8 mesos de durada, de Mediador d'Assegurances Titulat. És d'admirar que després de 42 anys dins aquesta professió, Antoni encara faci cursos per millorar el seu estatus.

Fe d'errades

Per equivocació aparegué el mes passat el nom de Gabriel Arbona com a pare de Joana Maria, la nova jutgessa que ha guanyat oposicions. El seu pare és Bartomeu "Quelet" i per això ho volem fer constar; equivocació que no sols va ocórrer aquesta vegada, sinó que també es va donar en altres dues ocasions: En Tomeu fou el qui fa 31 anys va avançar tots els doblers necessaris per adquirir el camp de futbol, com igualment fou ell qui va gravar una cinta a l'amo en Joan "Niu" sobre el cossiers, amb lletra i música, i que deprés ha servit per reproduir totes les toques. Serveixen aquestes línies per retornar a Bartomeu tot quan li pertoca.

Festa i cultura

Dins la considerable participació i bona acceptació que per regla general tenen els actes programats amb motiu de les festes patronals de Sant Bartomeu, dels d'enguany podríem destacar per damunt de tots, les diferents manifestacions culturals espargides d'una manera molt variada al llarg de les moltes jornades festives, però particularment la bona acollida que els va dispensar el públic amb una envejable assistència i correctíssima postura, escoltant no sols els conferenciants en les seves exposicions, sinó que cal esmentar particularment la postura dels assistents amb una nota que es podria considerar d'excel·lent, i d'una manera particular pel silenci i atenció observats a dites manifestacions, sense deixar de banda l'interès demostrat en les actuacions de la banda de música i en les interpretacions folklòriques de tocadors i xeremiers.

Posats a comptar i enumerar, es pot comprovar que el programa d'enguany comprenia una vintena de diferents manifestacions de caire cultural, ja que s'hi poden incloure sis exposicions pictòriques, dues conferències, tres concerts de la banda, un concert orquestral, la presentació d'un llibre, una comèdia, l'actuació de balls folklòrics, el pregó de festes, la setmana fotogràfica... I si a totes aquestes manifestacions hi incloem les tres sortides dels cossiers, el sermó de Sant Bartomeu, les actuacions de la Coral "Mont-Lliri", els concursos de Conte Curt, els concursos infantils de dibuixos i fins i tot alguns actes d'entreteniment, hem de reconèixer que foren unes festes dignes amb un significatiu caire cultural, emmarcades dins un

programa tal vegada atapeït i extens, però al mateix temps assequible i al qual ens atrevim a dir que el poble i visitants li donaren el recolzament.

És difícil que en la programació de festes predominin els actes culturals i que la gent els accepti, hi participi, s'hi interessi, com fou el cas d'enguany, i a més en surti complaent, tot i havent participat en aquests actes més per satisfer les seves inquietuds culturals que no per complaure els organitzadors.

Si en altres ocasions hem hagut de lamentar la poca participació per desinteressar-se o "passar" de determinats actes culturals organitzats per potenciar i elevar el nivell del poble, els que enguany se celebraren amb motiu de les festes patronals, merescueren en general ser alabats. Com igualment ens complau estimular els organitzadors i responsables sense deixar de banda alabar la gent, el poble que amb la seva presència va contribuir a realçar-los.

O. Arbona

El concurs de dibuix dels nins per les festes, un acte cultural

Dos dits de seny

Respectar el pas dels altres

Aquells a qui toca circular molt per la carretera tenen experiència d'haver d'anar sovint darrere vehicles que porten una marxa més lenta que nosaltres; normalment darrera vehicles de gran tonatge, tractors o bé cotxes conduïts per persones majors que no van massa depressa. Per molt que un frissi, a vegades no queda més remei que haver-se d'acomodar a la marxa que els altres imposen, especialment quan els avançaments no es poden realitzar perquè són perillosos. Sovint un pensa que adesiara dins la vida passa una cosa semblant. Hi ha persones que, per les seves qualitats, la seva experiència, els seus estudis o la seva formació duen un ritme determinat a nivell de treball, de família, de comunitat, de societat... un ritme que a vegades es veu frenat per la presència dels altres que, pel motiu que sigui (més pocs sabers, menys qualitats, menys enginy) van més tiratira.

A vegades, encara que costi, no queda més remei que haver de respectar el pas que porten els altres, sense voler imposar la marxa del nostre criteri, opinió, ideologia o experiència, potser més avançada que les dels qui es tenen al costat o al davant.

Respectar el pas dels altres, encara que el nostre sigui més ràpid, és signe de maduresa i de seny. Tal vegada si l'altre hagués tengut les mateixes oportunitats que nosaltres, hauria portat també la mateixa velocitat.

Salomó

... de fora vendran que de casa et trauran

I ja no importa anar a cercar-ho: aquesta dita tan mallorquina ja és una realitat: els mallorquins hem deixat d'ésser amos de la nostra terra i de moltes decisions que s'hi prenen. La qüestió no és si una persona és o no lliure de vendre la terra a qui millor pagui, no és aquesta la qüestió: es tracta que el Govern que hi ha hagut aquests darrers anys ha empès la gent que habita aquestes terres a vendre al millor postor, a fer-li creure que aquí gaudíem d'un nivell de poder adquisitiu elevat, que vivim en un paradís constant de gaudança econòmica i que, si això va bé, tota la resta s'hi pot subjuguar.

El passat juliol vàrem patir una agressió indignant, una agressió que va comptar amb el beneplàcit dels dirigents polítics i econòmics d'aquesta terra: es va celebrar a la "Plaza de toros" de Palma un macroconcert amb les figures artístiques més rellevants del moment, però -ai las!- només hi podien assistir ciutadans alemanys. Ja és ben trist que a Alemanya es fes un concert només per a ciutadans alemanys, però que a Mallorca es faci un concert només per a alemanys és una agressió, una escopinada a la cara, un menyspreu escandalós, un afront increïble i una vergonya terrible. La gravetat d'aquest cas va passar gairebé desapercebuda perquè quan s'està avesat a la ignomínia i s'ha acceptat aquesta si-

tuació com a normal, ja no hi ha lloc a la reacció i a l'actuació.

Perquè vejam: cal reflexionar sobre el que implica això. Això vol dir que els alemanys ja consideren Mallorca com a territori alemany, com un colònia on poden venir a fer el que els doni la gana, perquè tot és seu; això vol dir que els alemanys tenen el poder suficient per a prohibir l'entrada dels mallorquins als "seus" espectacles que fan a Mallorca; això vol dir que els mallorquins són ciutadans de tercera davant la prepotència dels alemanys que són de primera; això vol dir que els mallorquins no pinten una regadora davant els alemanys que fan el que volen perquè aquí és la seva terra; això vol dir que haurem d'acotar el cap de la vergonya davant l'estultícia dels alemanys; això vol dir que només som -si ens deixen- els criats dels alemanys en tot i pertot.

Que ningú no es confongui. Pensam que l'Europa del segle XXI romprà moltes barreres, que ésser "ciutadà europeu" esdevindrà un punt de confluència; però jo us propòs una reflexió: us imaginau que un mallorquí se n'anà a Alemanya i organitzàs un concert amb les figures més rellevants del moment -recordem els dies i les nits que han hagut de passar fent cua molts de ciutadans de "tercera" per a poder aconseguir una entrada per veure aquests mateixos ídols en al-

tres concerts-, i que sense fer cap cua, sense importar gens ni mica els ciutadans alemanys, només poguessin assistir al concert, els ciutadans de Mallorca, i a la resta un tapamorros. Ens dirien xenòfobs, racistes; ens haguessin insultat i vilipendiat... perquè estàvem al seu país, al seu terreny, i ningú no els pot fer un afront tan humiliant. Idò bé, ells ens ho han fet a nosaltres, i aquí no ha passat res. Han menyspreat tots els mallorquins, i aquí no ha passat res.

Cal fer una reflexió seriosa sobre aquest afer. Això només és la punta d'una ignominiosa actuació contra la nostra terra i la nostra gent. *Des ses herbes molles se'n torquen es cul*, diu una dita mallorquina i això és el que han fet amb nosaltres. Han posat els seus negocis immobiliaris només per a alemanys; han muntat una xarxa de salsitxes i embotits només alemanys i amb un amo que amenaça de presentar-se a les eleccions "per a defensar els interessos dels alemanys"; tenen els seus establiments comercials només per a alemanys i només en alemany; menyspreen la nostra llengua i posen obstacles per a aprendre-la; ens miren com a pallassos de fira, com a títeres de rialla. Cal una reacció civilitzada contra aquesta invasió. Cal exigir el respecte i la dignitat que ens han refregat pels morros. Només així, podrem albirar una convivència efectiva de tots els ciutadans que han triat la nostra terra per viure. Tant de bo que no sigui tard!

Felip Munar i Munar

Hotel Rural Es Figuerol Nou
Es Pati de Montuïri

Restaurant

Diligent servei

Amb totes les comoditats

Acurada atenció al client

Servei de noces i banquets

Ctra. Montuïri - Sant Joan, Km. 0'7 • Tel.: 64 67 64 • Montuïri

MONTUÏRI: VELLES I NOVES PROPOSTES ETIMOLÒGIQUES - III

Les arrels llatines i catalanes de *Montueri*

Centrem-nos, en la forma en la qual figura aquest topònim en el còdex àrab del "Repertori": **M.N.TUY**. I que va donar nom al districte musulmà.

Immediatament es considera que és una paraula composta. La primera part deriva del nom llatí **MONS**= puig, muntanya i per extensió penyal, roca (encara que la identificació amb "mons" pogués ser una simple homofonia).

Tot apunta a un radical **indoeuropeu** ***MEN-** "ascendent", "prominent". Amb les seves variants **MIN-/MON-/MONT-** etc. Exemples: "menez" = "muntanya" en bretó, "mineo" = "prominent", sortint en llatí "mons" = puig, muntanya en llatí, "mon-ti" amb vocalisme "o" i sufix, "monte", etc.

Conservem idò aquesta primera rel llatina i passem a analitzar la segona part **TUY**.

A la Península, a Gàlícia, tenim una població amb el mateix nom **TUY**, antiga capital dels Suevos i que curiosament és citada des de molt més antigament per Plini i Ptolomeo amb el nom de **TUDE** o **TYDE** i que abans de traslladar-se a l'actual lloc de Bonaventura, era un antic **castro celta** en el Monte Aloya.

Igualment **TYDES** fou una plaça forta de la Tarragonina.

Però on ens condueix aquest **TYDE** o **TUDE** que va donar origen a l'actual **TUY**?

"**TUDES**", segon el lingüista A. Tovar significa "poble" en cèltic. I els **TUDRI** foren, segons C. Cornelius Tacitus, un poble germànic.

A **TUDE** ens adonem de dues rels gregues molt arcaïques **THAU** i **ZEUS**.

Tau equival a toro (bou) i Zeus a Deus¹. És a dir, que **Montyde**, podria equivaler a un hipotèticament **Puig del deu toro**. O també a "muntanya poblada".

Respecte a la versió llatina i catalana, **MONTUERI** sembla un genitiu de **Mon-turius-ii**, amb anticipació de la "i" desinencial com a **Montoria** (Àlava), **Montorio** (Burgos), **Montoira** (Pontevedra) i **Montouro** (Còrdova), ambdós de **Montorius/Montorius-a**.

Del mateix radical encara que amb al-

tres desinències: **Monturque** (Còrdova), de ***Montúricus-i**, forma reduïda. **Montrigo** (Pon.).

Podria ser una forma reduïda de ***Mont(o/u)rico**. **Montorín** - **Montorion** amb el nom gàlata **Ko-móntorin** o **Ko-montòrion** (Políbio), de ***Montorinus/-urinus**.

Montornes (Barcelona, Lleida i Tarragona) de **Montórinis** < **Montorinus**; **Montoro** a Còrdova, de **Montorus/-urus**, **Montoros** (Granada), seg. < -orus.

Aquí tornem de bell nou a un concepte que ens acosta a la idea de la "muntanya" com a "santuari", "fortalesa" i "refugi", sense, per això, romandre deslligats de "déu" i "toro", ni de "població".

La primera part manté el mateix radical: **MON-** /**MONT**; que hem vist abans, en canvi la segona, tal vegada deriva, com ja va apuntar en el segle passat B. Pascual, copiant a L. de Villafranca, del verb llatí "**Tueror-eris** = mirar, veure, vetlar, protegir, defensar, etc.

(Conclourà)

José Fco. Argente Sánchez

1) No oblidem, no obstant, que "**Tau**" és una veu cèltica i apòcope viciosa de la veu "**taurus**" usada entre els gals. Així mateix **Deus** procedeix de l'evolució **devo>deo**, de l'indoeuropeu **deiwo**. Recordem que Júpiter,

déu de les muntanyes i del llamp no és sinó una derivació de ***dyeu-pter**; déu pare. Tots els déus celestes (Uranians) són "creadors", la "fecunditat" no és més que una "especialització" de la seva essencial vocació creadora i per aquest motiu, els déus de les religions indoeuropees i mediterrànies s'identifiquen amb el bou. El Rig Veda anomena a "**Dyaus**" "**toro**". La deessa solar hittita **Arinna** era l'esposa del déu toro celeste **TAARU**, etc. Igualment la majoria dels déus celestes gaudeixen d'aquest mateix atribut. Per altra part en llatí "**Tudes-is**" és el "**martell**" símbol per excel·lència dels "déus-pare" provocadors del tro i de la pluja. Tempesta, Tro, i Toro estan relacionades en el nom de moltes divinitats celestes: el Thor nòrdic, el Taranis celta, el Torans (epítet de Júpiter tonant).

Manera
MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

**FABRICACIÓ
DE
BALUSTRADA**

Magatzem i Oficina:
Cart. Manacor, km. 28'5

Tlf. Magatzem: 64 67 44
" : 64 60 95
" Particular : 64 61 73

07230 Montuïri (Mallorca)

BERENARS
MENÚ ECONÒMIC
RESTAURANT A LA CARTA
MENJADOR PRIVAT

Sales per a
BATEIGS
COMUNIONS
NOCES
CONVENCIONS
etc. etc.

Telèfon 971 64 40 01
Carr. Palma-Manacor, km. 30
MONTUÏRI

S'ha dit que...

... es Jurat del "VIII Concurs de Conte Curt" va fer una reflexió sobre la situació de la cultura en el nostre poble. Denuncià "una manca d'inquietud cultural" i encoratjà a "que es produesqui una renaixença en aquest sentit".

... es presentador del pregó va breuetjar de futuròleg. Mira que dir "que es pregoner ha estat i serà el millor conseller de sanitat que hi ha hagut mai i que hi haurà". Què és futurologia o míting post-electoral?

... es pregons de Sant Bartomeu no han de ser llegits per polítics. Es caire partidista sempre surt a llum i, per altra part, un sector de gent no assisteix a l'acte.

... ha passat més d'un any de la col·locació dels primers "bordillos" i encara no s'han arreglat la gran quantitat d'espanyats. Que no hi pensam amb les promeses fetes?

... els organitzadors del Torneig de sa Llum tornen a estar d'enhorabona. És un

orgull per a Montuiri aquesta competició on no hi ha places per a tots i que ja té 27 anys "seguits".

... s'hauria d' aclarir allò que ha passat amb els solars de l'antiga fàbrica d'En Tomeu "Rua". No s'entén com s'Ajuntament els comprà per 35 milions, els revaloritzà convertint-los en urbans, gastà doblers en papers i els ven pel mateix preu.

... es nous solars de l'antiga fàbrica d'En Rua, havien de ser destinats a vivendes de protecció oficial ... però els ha adquirit una empresa d'un altre poble i, justament, va ser l'única que va fer una opció de compra.

... a Montuiri passen coses que s'haurien d'explicar en relació a les construccions, es permeten d'obra i altres herbes des mateix estil.

... a Porreres acaben de demanar un institut al nou Govern; a Montuiri varem perdre el tren de l'institut d'Es Pla quan s'Ajuntament votà a favor de Sineu ... nos hem quedat i nos tornam a quedar sense moure'ns.

... el poble sense nins i nines d'11 i 12 anys serà molt diferent a partir d'ara que han d'anar a Sineu.

... la il·lusió d'estrenar un nou centre d'estudi fora del poble és grossa per a aquests infants que "tornaran més grans".

... s'ha de felicitar el batle Biel Matas per la intervenció a la segona berbenada en relació a l'incident ocorregut durant l'actuació de Tumbet de Solfa.

... un grup de dones va aplaudir la delegada del Govern, Catalina Cirer, quan va arribar a plaça es dia de Sant Bartomeu. Això és confondre ous amb caragols.

... hagués estat millor fer s'horabaixa les atraccions que pels nins oferiren dia 22 a plaça. Això que fins a les 2 de la nit els infants campin fora de casa seva... Són massa petits per ensenyar-los a perdre la nit.

... s'Ajuntament mereix un aplaudiment per haver amollat els coets de la revetla

Voluntaris montuïrers a la Universiada 99: Tomeu Andreu, Rafael Bauçà, Toni Martorell (drets), Maria Bauçà i Joana M. Gomila

de Sant Bartomeu en Es Dau. Així s'eviten possibles desgràcies.

... gent impossibilitada i malalts sentiren de veres que l'ofici de Sant Bartomeu no es retransmetia per Ràdio Murta. I qualcú afegí: "Amb lo que costa la ràdio an es poble".

... s'oposició grata per veure si trobarà accions dubtoses a l'ex-batle Ramonell, tant que ara l'acusen d'una construcció il·legal a l'ANEI a Ses Rotes. En tot cas serà l'actual batle qui hauria de respondre.

... sense donar explicacions es va suspendre la gimcana que s'havia de celebrar a plaça dia 14. Per manca de participants, perquè no va atreure, per coincidència amb altres actes...

... es crits i renous que feien es 5 conjunts i la gent en Es Dau la nit del 13 d'agost, sumat a es que se sentia amb motiu de la reobertura del pub "Anònim" va indignar molts de veïnats del carrer de Baix. No pogueren dormir.

... la posada de pins pel poble, segons diuen, antany era una millora per les garrigues, els quals, després, s'empraven per fer "palos" per sembrar arbres. Ara ens agradaria molt saber què en pensen els ecologistes d'aquest enramellat.

... Mateu Ginard, director d'Infraestructures Agràries, s'haurà de llevar la barba, perquè si ha de fer moltes visites al camp, per ventura no se li ficaran les arestes.

... les senyores de molts dels altars del Pacte de Progrés ara han començat a anar a costura per aprendre "protocol", i així almanco podran estar a l'altura de les seves circumstàncies. I no són invents!

En Xerrim

Beneficiis dels nous avantatges fiscals

Ara té més opcions per beneficiar-se dels nous avantatges fiscals estalviant-se un 30% dels rendiments obtinguts

"SA
NOS
TRA"

CAIXA DE BALEARS

Gent de
continua

L'Ajuntament informa

Nou arquitecte

L'arquitecte Sebastià Company Oliver, qui durant dotze anys ha realitzat les tasques d'arquitecte municipal a l'Ajuntament de Montuïri, va presentar fa unes setmanes la seva dimissió per no poder compaginar les seves feines particulars amb les del consistori. Per tal motiu va ser nomenat nou arquitecte municipal Joan Bartomeu Seguí Gamundí. L'horari d'atenció al públic és el dimecres de les 8'30 a les 14'30 h. a les oficines de l'Ajuntament. Per a major comoditat es recomana sol·licitar cita prèviament, telefonant a qualsevol dels números de l'Ajuntament: 971 64 41 25 ò 971 64 41 47.

La carrera de les dues milles fou una novetat d'enguany. La participació no pogué ser més nombrosa. A la sortida, el carrer anava ple

DE LES FESTES

El pregó

El pregó de les fetes d'enguany el pronuncià l'ex-conseller de Sanitat i Consum del Govern Balear, Francesc Fiol, qui va parlar dels costums i tradicions del nostre poble.

Concursos d'alfabeguera i de ramells

D'entre les novetats que cal esmentar de les festes de Sant Bartomeu d'enguany podem destacar el concursos d'alfabeguera més grossa i més ben cuidada, del qual va resultar guanyadora la presentada per Catalina Tous. I del concurs de ramells exposat a les voravies del poble, resultaren guanyadors: 3r Francisca Fornés; 2n Maria Nicolau i 1r Joana Rossinyol.

Concurs fotogràfic

Trenta foren les persones que presentaren les seves fotografies al concurs fotogràfic d'enguany, el qual tenia com a tema les eines i la maquinària antiga de la llar. Quantitat i qualitat són les paraules que poden definir aquesta exposició fotogràfica, de la qual el resultat fou: 1r Vicenç Alcolea Cuadrado, 2n Maria José Ribas Mesquida, 3r Maria José Camarena Román, 4t Margalida Gomila Ribas, 5è Pere Febrer Mayol i 6è Sebastià Deyà Bauzà.

Hoquei subaquàtic

Un altre dels actes nous d'enguany i patrocinat per l'Ajuntament foren els partits d'hoquei subaquàtic i el partit exhibició de waterpolo celebrats a la piscina municipal d'Es Revolt.

Conferència

Hem comptat també amb diferents conferències, com fou la d'Andreu Bibiloni, Doctor en Història per la UIB i professor de la Universitat de Sevilla, el qual parlà sobre "El contraban del tabac en els segles XVIII i XVIII".

Amics de Són Fornés

Per altre costat a la sala d'actes de l'Ajuntament és va presentar oficialment l'Associació amics de Són Fornés de Montuïri, amb la intervenció dels responsables de la Fundació Són Fornés i Museu del Molí des Fraret.

Llibre de Joan Miralles

Igualment a la sala d'actes de l'Ajuntament és va presentar el llibre "Discursos per la Llengua" de Joan Miralles i Monserrat, comptant a més de l'autor, amb la presència del primer tinent de batle Raimundo Arbona, el Conseller de Cultura, Educació i Esports, Damià Pons i el prologuista del llibre, Josep Melià.

Acabades les completes, el dissabte de Sant Bartomeu, precedits pel Dimoni, els Cossiers començaven el recorregut

Esports

En quant a esports, a més dels torneigs de la Llum, del triangular i altres proves esportives tradicionals, enguany i com a novetat cal destacar la carrera d'atletisme 2 milles, a la qual i en la categoria sènior locals foren els guanyadors: 3r Pere Cerdà, 2n Tomeu Pons i 1r Tomeu Mora.

Presidència dels actes a la presentació de l'Associació d'Amics de Son Fornés (esquerra) i del llibre "Discursos per la Llengua" de Joan Miralles (dreta)

Les festes de Sant Bartomeu

Es pot dir que tot el passat agost fou un mes de festes – possiblement massa – que segons el programa ja començaren el 30 de juliol (Setmana fotogràfica) i no s'acabaren fins a la matinada de dia 26 (traca final). Hi va haver actes quasi tots els dies i per a tots els gusts, si bé, com cada any, cossiers i dimoni foren els qui se'n dugueren més aplaudiments i despertaren més expectació. En general, però, la gent va romandre satisfeta i no va ocórrer cap succés que trastocàs la gaubança d'aquestes dies gojosos. Molts d'anys!

Festa de la coalició PSM-PSOE

Dia 6 en Es Dau, amb assistència d'unes 300 persones, tengué lloc una vetllada organitzada per la coalició PSM-PSOE per celebrar el Pacte de Progrés i agrair la tasca desenvolupada a la darrera campanya electoral. Parlaren Mateu Ginard i Pere Sampol els quals animaren els presents a aconseguir majoria municipal absoluta d'aquí a quatre anys. També hi eren alguns membres i simpatitzants de la candidatura d'UM. Ja a darrera hora s'hi incorporà el nou President del Govern de les Illes Balears, Francesc Antich.

Nova floristeria

A principis del mes passat al carrer de Palma número 163, amb el nom de "Flor de Murta", es va obrir una nova floristeria, a qui desitjam èxit en el seu negoci.

Nous músics

A principis d'aquest estiu es varen integrar a la banda de Montuiri dos nous joves músics: Gabriel Jaume Ferrer Gomila i Violeta Garcia Claramunt. Els felicitem, desitjam que la banda progressi encara més amb noves incorporacions.

Al Puig de Pola

Es "Susukis" han arribat a lo de Na Solandera i tant ho han trepitjat que un bon redol ha quedat talment com si fos una era.

Romanins de dos-cents anys, carritxeres i ciprers, alzines i pinetells no els voletgen ja els ocells, ja els potegen alemanys.

Es GOB diu: "Això és meu, jo defens Sa Tramuntana, al Pla no hi ha alzina sana,

no hi queda cap sarquentana, no hi teniu Cases de Neu".

D'Algaida el seu Consistori res en sap; cerca un ribell, i en mig de plaça sa història repeteix ¡Bona memòria! Mans netes fins es clotell.

Entre es Govern i es Consell es fan passar sa pilota: Tira tu. Ara no em toca! No fotis "reina" que es nota o no hi vols posar remei.

Quan arribin ses tronades, que es temps va molt carregat,

mig Puig quedarà pelat i s'aigua haurà arrossegat terra i pedra a tonelades.

Es turistes ja seran des Pirineus més enllà i aquí encara miraran cent polítics com ho fan per no enclourer-se sa mà.

I qualcú, butxaca plena, al "Caribe" cercarà un tros de pinar mal pla que el torni deixar forrar sa ronyonada i s'esquena.

Biel de Sabor

Instal.lacions elèctriques

Son Picornell
971 644 096 ■ Montuiri

- instal.lacions en general
- canvis tensió
- automatismes barreres i cotxeries

energia solar i eòlica
instal.lacions i venda de material

☎ 600 527 829

Pressupost sense compromís

Ramon Llull Cerdà, investigador i doctor en Cirurgia Plàstica Deu anys estudiant i investigant als EE.UU.

A l'octubre de 1992 presentava la seva tesi doctoral a la Universitat de Califòrnia (Irvine) USA i el 16 de desembre del mateix any ho feia a la de Barcelona. El tema: "Mecanismes d'inducció de tolerància immune associats al desenvolupament de quimerisme mixte limfocitari", amb la qual obtingué la màxima qualificació dels tribunals d'ambdues universitats.

Perquè al lector li arribi un poc més clar, diríem que es tractava d'"Estudis sobre trasplantament vascularitzats de moll d'os i transfusions de sang pre-trasplantament".

Freqüentment damunt els diaris i en les nostres converses s'aborda aquest tema; l'empelt d'òrgans en el cos humà. Poden esser el cor el fetge, els ronyons o altres parts del nostre cos. En sí es considera una intervenció quirúrgica complicada i difícil, que a principis d'aquest segle no es podia somniar tan sols. Hi ha però una part importantíssima que oblidam la gent del carrer: el rebuig del cos humà a qualsevol membre estrany que li empeltin. És un greu problema. La solució és una medicació especialíssima on s'han de tenir en compte els efectes secundaris.

Aquí hi intervé el Dr. Ramon Llull Cerdà —el qual presentà, com hem dit abans, la seva tesi a les universitats citades— i que entrevistarem seguidament.

Estudià inicialment a la Universitat

de Navarra, després a Nord-Amèrica i concretament a la Universitat de Califòrnia (Irvine), on hi ha viscut bona part de la seva vida, estudiant i investigant immunologia junt amb el Dr. Charles Hewit en el laboratori de trasplantament d'aquesta darrera universitat. D'aquí a la Universitat de Pittsburg dedicat a les mateixes indagacions i estudis.

El resultat d'aquestes investigacions han estat espectaculars. Les revistes tècniques especialitzades amb el tema, de Nord-Amèrica i Europa, se'n feren ressò

Un metge montuïrer que destaca dins les més importants publicacions científiques internacionals

així com els centres mèdics més importants del món; s'havia assolit una possible solució al problema del rebuig del cos humà a òrgans aliens. Era un important descobriment, una nova tècnica que obria també noves perspectives.

El qui escriu ha llegit la seva tesi resumida al català. La versió anglesa és extensíssima. Els treballs d'investigació del Dr. Llull han estat finançats pel Ministeri d'Educació i Ciència espanyol, la "Comissió Fulbright d'USA, la Caixa d'Estalvis de Balears ("Sa Nostra") i la Fundació Gaspar de Portolà". Aquesta labor ha estat també guardonada per l'Associació Americana d'Investigació Clínica, l'"Associación Americana de Cirugía de la Mano" i la "Fundación Educativa Internacional de Cirugía Plástica". Totes les institucions assenyalades recolzen la importància i l'èxit de les investigacions en què ha intervingut el Dr. Llull.

Ha rebut ofertes per treballar a Espanya, Alemanya (Munich), Bèlgica, EE.UU., França...

Va néixer a Palma el 13 de novembre de 1963. (Té 36 anys) però se sent montuïrer "de rel" com veurem més endavant. El seu pare, Joan Llull Perelló, era natural de Manacor, la seva mare, Catalina Cerdà Mayol és de Montuïri. Durant la seva infància i més gran visqué a Montuïri, poble que considera el seu. Es casà el 88 amb Margalida Canyelles. El matrimoni té dues nines i un nin de curta edat. El Dr. Llull té també un germà més jove —en Toni— que està fent les darreres pràctiques per a pilot d'aeronaus.

El contacte amb el nostre entrevistat tenia un principi que ve d'enfora: la bona amistat que teníem amb els seus pa-

música bar

Ca Na Poeta

Carrer Major núm. 7 • Telf. 64 65 29 • Montuïri

res. *Convenguérem en una d'aquestes trobades que durant alguna de les visites dels seus fills tendríem una xerrada. El pare, en Joan, va morir a començament d'enguany. Els fills vengueren a donar-li el darrer adéu. Consideràrem que no era el moment oportú per a l'entrevista.*

A principis d'agost la seva mare Catalina ens anuncià la visita del seu fill metge. Acordam el dia i l'hora i allà ens plantam per veure'ns.

Era una finqueta que té la família al camp. Crida l'atenció la joventut del Dr. Lull i ens sorprèn la seva amabilitat. Irradia simpatia i ganes de col·laborar. El qui subscriu, un poc cohibit pensant en els destacats periodistes especialitzats de grans rotatius que l'hauran entrevistat abans. Però el seu mode de ser, obert al diàleg, ens fa sentir millor. Li feim la primera pregunta:

– Dr. Lull: podria dir-nos on estudiava abans de traslladar-se als EE.UU?

– Primerament a Montision (Palma) –ens diu–, després a la Universitat de Navarra i d'aquest centre vaig passar a la Universitat de Califòrnia.

– Va estar molt de temps investigant a la Universitat de Califòrnia?

– En certa manera. Hi vaig treballar quatre anys, era un bon centre. D'aquesta Universitat vaig passar a la de Pittsburgh, on hi havia l'equip de trasplantament més important del món. Aquí treballava amb una eminència mundial: el Dr. Thomas Starzl. Una gran satisfacció treballar amb ell i abans amb el Dr. Ch. Hewit, els dos, figures de renom.

– Podria exposar-nos –sense tecnicismes mèdics d'altura i perquè els lectors ho comprenguin– els resultats d'aquestes investigacions tan positives i que tenguin gran impacte dins el món de la immunologia?

– Sí –ens diu mentre es frega pensativament una mà contra l'altra–. Hem de partir d'un fet, un problema que tenen els cirurgians a l'hora d'intentar empeltar múscles esquelètics.

– Perdoni... a què es diu múscles esquelètics?

– Són els múscles que estan formats per pell, carn i ossos.

Treu unes fotos il·lustratives on es veu una rata amb una cama empeltada, detallant com el pèl ja va creixent dins un múscul transparent.

– Continui, per favor.

– Com deia, un cop transplantat un òrgan, ve després la reacció del cos humà: els elements de defensa del nostre organisme s'activen rebutjant el cos estrany: es produeix el retop, i l'operació pot fracassar. Mitjançant uns medicaments determinats s'evita el rebuig. Però aquestes medicines tenen efectes secundaris. I aquí està el problema. Es tractava de cercar-li una solució. Anys d'investigació i estudis donaren resultats satisfactoris.

– La seva tesi doctoral amb els seus gràfics demostratius és extensíssima. Podria dir-nos en què consisteix el mètode, sistema, procediment o tècnica, el que vulgui dir-li en breus paraules, per evitar el rebuig?

A l'escassa llum del sol que va declinant per amagar-se rera les muntanyes es veu detallada la figura del Dr. Lull. Està pensatiu.

– El procés que vaig exposar –ens diu– com és natural, duu el seu temps. Abreviarem. Es tracta del següent: tenim un pacient, el receptor, una persona a qui se li ha d'implantar un nou òrgan. Al mateix temps en què li implantam aquest, s'incorporarà també al pacient una certa quantitat de moll d'os del donador. Els resultats són extraordinaris. Li he resumit la intervenció amb dues paraules i l'he simplificada perquè es comprengui bé. Com suposarà hi ha abans, durant i després de l'operació un equip d'especialistes amb dades, aparells i altres instal·lacions quirúrgiques de la darrera promoció. Per arribar en aquest procediment que sembla senzill, s'ha ha-

gut d'investigar durant molts d'anys.

– S'emplea avui ja aquesta tècnica?

– En efecte.

– Segons la premsa, el primer trasplantament d'un braç humà fou a Lion (França) fa uns mesos. Ens equívocam?

– Bé... –contesta el nostre interlocutor desitjant puntualitzar– el primer empelt d'un braç crec que era els anys 60, fou a l'Equador. El cos del pacient el va rebutjar. No va anar bé. Els medicaments no estaven a l'altura dels d'avui. Els altres dos trasplantaments d'un braç foren a principis d'aquest any. Quasi dins les mateixes dates. Els dos varen ésser un èxit. El primer d'aquests el feren a Lion (França) i l'altre a Louisville (Kentucky) USA. En aquesta ciutat em demanaren que obrís el congrés que allà se celebrava. Estant a Lion i tot preparat per l'operació de què hem parlat, no vaig poder assistir-hi, em comunicaren la mort del meu pare. Vaig traslladar-me ràpidament a Montuiri on vaig estar present per la inhumació.

– S'emprà la tècnica de què tracta la seva tesi en aquests dos empelts de braç que hem parlat?

– Així fou.

– Com està el nostre país en quan a tècnica quirúrgica?

– Espanya és un dels primers països d'Europa en quan a trasplantament.

– Ha decidit a on s'instal·larà per dedicar-se a la seva professió?

(Continua a la pàgina següent)

Taller mecànic Planxa i pintura

Constantino Ruiz Gonzàlez

C/ Ramon Lull, 46 • Tlf. 64 61 84 • Montuiri

(Ve de la pàgina anterior)

– Treballaré a la clínica Planas de Barcelona i a l'"Hospital del Mar" de la mateixa ciutat, al mateix temps amb el grup de Lion.

– Sabem que es dedicarà a la cirurgia plàstica. En què consisteix aquesta especialitat?

– Li donaré la definició de Gaspar Taliacocci: "La cirurgia plàstica consisteix a restaurar allò que l'atzar ens ha llevat, no perquè el cos se senti millor, sinó per aixecar l'esperit dels malalts". Es pot dir que entre els cirurgians de tasplantament i els cirurgians plàstics, el treball a què m'he de dedicar és el pont.

– Unes quantes preguntes personals perquè els nostres lectors el coneguin millor. Li sembla?

Somriu el nostre entrevistat quan contesta:

– Endavant.

– Què és la vida?

– La vida és estimar.

– Què és la felicitat?

– És anar-se'n a dormir, sabent que has ajudat a alguna persona.

– Com i quan justificaria una mentida?

– Mai no justificaria una mentida –ha contestat ràpid–.

– Quina és la qualitat que més aprecia d'una persona?

– Sens dubte, la tolerància.

– Ens posi per ordre tres de les aficions entre les que segueixen: música, literatura, teatre, cinema, pintura, esports o altres.

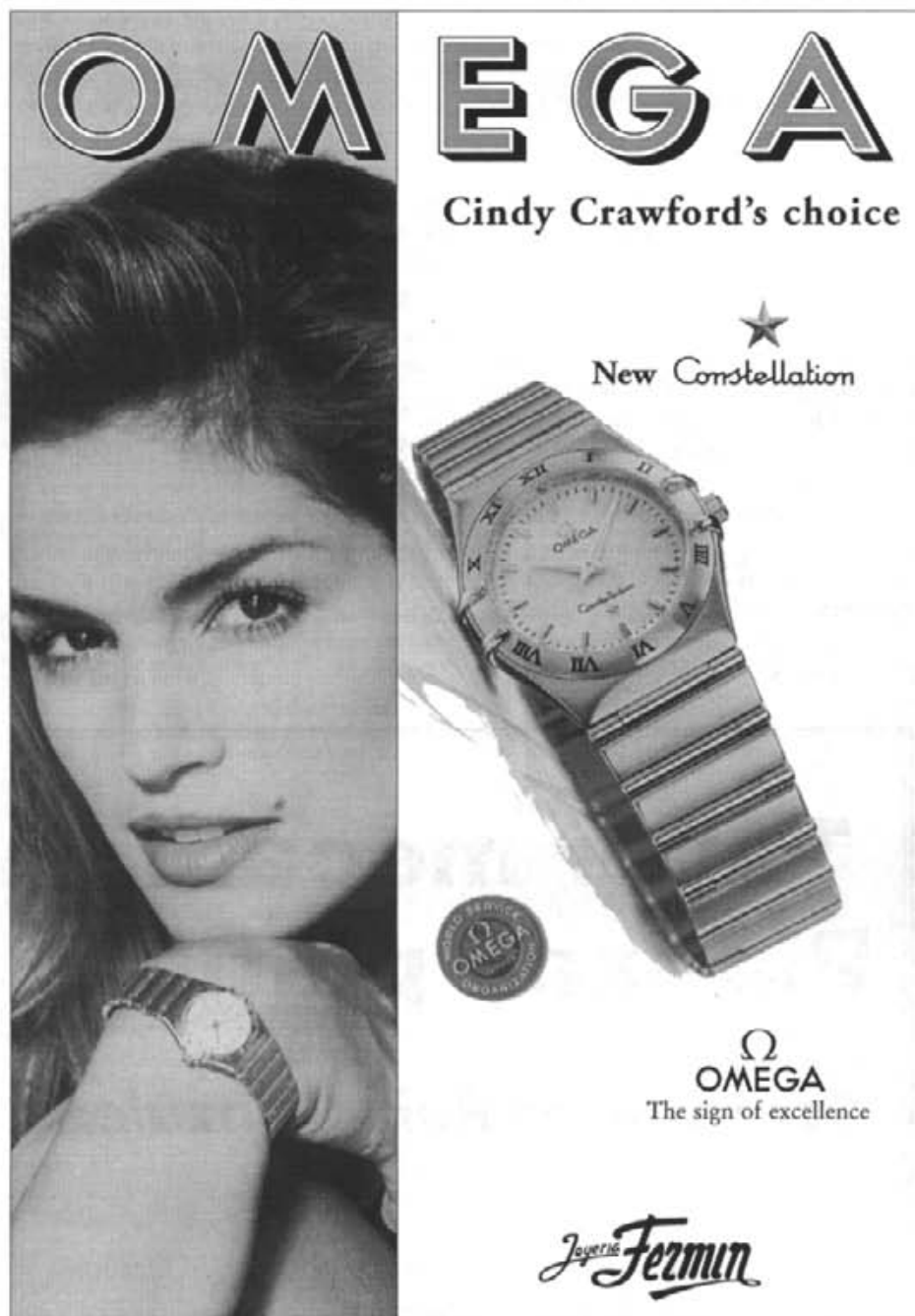
– Pintura, literatura i viatjar.

– Coneix les nostres festes de Sant Bartomeu?

– "Bono!!", si les conec! M'entusiasmen. Són les millors de la Mediterrània. He dit abans que em sent montuïrer d'arrel perquè he corregut moltes vegades davant el dimoni i darrera els cossiers de nin i més gran. L'emoció que se sent només la pot sentir un montuïrer. Jo m'hi consider.

Quan ens acomiadam se sent el silenci i la soledat del camp després de les meses. El que eren sementers d'espigues ara és rostoll. El sol fa uns minuts que s'ha deixat caure rera la muntanya amb un color indefinit, entre el vermell opac i l'or, deixant la serra retallada i l'horitzó amb tonalitats canviant que van cap al blau obscur. S'entreveuen alguns estels. S'entreveu també una llum, una esperança amb els treballs que exposa en la seva tesi el Dr. Llull.

Miquel Martorell Arbona

OMEGA

Cindy Crawford's choice

New Constellation

OMEGA

The sign of excellence

Joyas Fezmun

El dia del Puig de 1946, allà dalt, aquests tres amics es feren aquesta foto. Ells són (d'esquerra a dreta) Tòfol Massanet "Parri", Mateu "Carboner" i Jaume "Rubi" (†). (Cal dir que Tòfol Massanet guarda tots el números de Bona Pau des del nº 1)

Radiografia al VIII Concurs de Conte Curt

Guerra Civil i descobriment del sexe, temes de les tres obres guanyadores

La guerra civil i el descobriment del sexe han estat els temes usats pels guanyadors de la VIII edició del Concurs de Conte Curt Sant Bartomeu 99.

El primer premi Miquel Àngel Vidal de Binissalem, a Crepuscle al Paradís, narra les vicissituds que va passar una família de Palma quan va esclatar la Guerra Civil Espanyola perquè el pare de la família era republicà.

Sota el títol Varen ser Tres, el segon premi Biel Florit de Sineu reviva la memòria d'una conegut seu i recorda com "el trenta de juliol de mil nou-cent trenta-sis, em varen venir a cercar a Son Pavine". A partir d'aquí, presenta diferents situacions de persones que van viure la mateixa situació.

El psicòleg llosetí Pere Joan Martorell, tercer guardó d'enguany, en Un Tros de Passat es recolza en el seus coneixements de la psicologia infantil i mostra els canvis que es produeixen en un adolescent quan descobreix el sexe.

El dictamen del IV Concurs de Conte Curt per a Menors de 25 anys declarà desert el primer lloc. Magdalena Martorell, segon guardó, posa en boca de tres vellets "asseguts a un dels bancs de la placeta" les descripcions fan de Les Cicatrius que els han quedat al seu cos. La jugadora de bàsquet Cati Rigo, tercera classificada, explica la història d'un jove esportista que

El guanyadors dels concursos amb Antoni Gomila, patrocinador del primer premi

veu truncada la seva carrera futbolística a causa d'Una Gran Equivocació.

Les edats dels participants varien i, també, les professions. Pere Joan Martorell, amb 27 és el més jove i exerceix de psicòleg. Biel Florit el doble en edat i treballa com a administratiu. Entre un i altre, es troba el professor de filologia hispànica de l'IES s'Arenal, Miquel Àngel Vidal de 37 anys.

Coincidència, en canvi, trobam a les dues juvenils que tenen 17 anys i han estudiat 1r de batxillerat a l'IES Llucmajor.

La Part Forana porta el capell quant a l'origen dels participants. Els guanyadors han nascut a Binissalem, Sineu i Lloseta. La resta pertanyen tots a la Part Forana:

Felanitx, Sóller i Port de Pollença.

El sexe masculí presenta majoria absoluta en participació posat que, enguany, cap dona no ha presentat cap treball.

El Jurat, que valorà la qualitat de les tres obres capdavanteres, manifestà la unanimitat a l'hora de designar els guardonats, fins i tot el seu ordre. Va estar format per Onfore Arbona, director de la revista **Bona Pau** (publicació que juntament amb la Comissió de Cultura i Correduria d'Assegurances Gomila convoca el concurs); els redactors Guillem Mas, Antoni Mateu i Gabriel Gomila i la professora de filologia catalana i castellana, Francisca Martorell.

Biel Gomila

Cinema a la fresca

Als cinèfils montuïrers

Res diré de les pel·lícules, cosa dels americans. A tots els badoes correnen dels petits fins als més grans.

¿Què diré de tants de nins corrent amunt i avall, quan tots ells són el futur que ens promet un bon demà? Si no sentim la pel·lícula ens evitam mals de cap. Deixem-los fer que s'esbravin i més de nit dormiran.

Tampoc diré de les motos, somni de l'adolescent,

aquest rebrot d'esperança, aquest futur més proper. Mes dels al·lots motoristes són molt dignes d'admirar els qui deixaven la plaça per les costes per avall, sens posar el motor en marxa, en silenci i educats.

* * *

Una pregunta he de fer —ara sí que vull parlar—, que me'n deis de les butaques d'aquell saló estival? Sense respall ni braços, ni seients encoixinats.

Material invisible però de tots enyorat.

Gràcies a les bones pedres i al dolç rost dels escalons, ens assegurem en files damunt els nostres Graons.

A tots acceptar ens toca, o no tndrem mai raó, que les estimades pedres ni toves ni blanques són.

Com ho podrem arreglar? És deure dels ciutadans, quan l'ocasió ho permet, ajudar l'Autoritat.

Aprenuem de les cuineres quan preparen els ciurons, la nit abans tots els neguen sens tenir compassió.

L'endemà ben reblanits els fan passar per dins l'olla i els nostres queixals sens pena els mengen com blana cosa.

Mescl els ous amb caragols? No, Cinèfil, que és per tu que suc del meu cap la closca cercant consell oportú.

Quan hàgim d'anar al cinema a la gran sala estival, recordem de les cuineres com fer-ho per trobar blan.

El vespre abans de la festa, maldament no cluquem l'ull, per veure blans la pel·lícula posem el cul en remull.

Josep Oliver i Verd

Pere Sampol, vicepresident del Govern de les Illes Balears

"El PSM ha fet un bon pacte que respon al nostre resultat electoral"

Pere Sampol Mas, una persona que es dedica a la política més o manco activa des de fa uns 25 anys, dins i fora de Montuïri, és molt conegut en el nostre poble. D'aquí que entre nosaltres no necessiti presentació.

Si en aquest número de **Bona Pau** l'entrevistam és per voler transmetre d'ell i de primera mà les seves actuals preocupacions i punts de vista, particularment a l'entorn de la seva tasca que a partir de finals de juliol passat li tocarà desenvolupar, com també perquè ens parli un poc de la incidència que té o pot tenir per a Montuïri la gestió, ara com a vice-president del Govern de les Illes Balears i responsable de les àrees de Comerç, Indústria i Economia.

– **Pere: podràs compaginar tanta comesa?**

– Tot es tracta de formar un bon equip, amb una delimitació clara de responsabilitats. De moment n'estic ben satisfet, ja que el conjunt de persones elegides està format per gent molt preparada, que coneix molt bé el sector pel qual ha de treballar. La meua funció serà la de coordinar tot aquest equip, a més de les tasques de representació institucional que em pertoquin.

– **Amb aquest pacte de govern, com hi surt beneficiat el PSM?**

– El PSM és l'únic partit que governa en el Consell Insular de Mallorca i en el Govern Balear. A més d'assumir àrees de responsabilitat importants, hem obtingut les dues vicepresidències d'aquestes institucions. Crec que el PSM ha fet un bon pacte que respon al nostre resultat electoral. A nivell municipal som la segona força política, amb quaranta mil vots a Mallorca, dotze batlies i més de cent quinze regidors. Aquesta important representació política s'havia de tenir en compte a l'hora de configurar els pactes, tant a nivell local com autonòmic.

– **I la nostra Comunitat Autònoma?**

– Aquest pacte ha desfermat una gran il·lusió. Aquestes primeres setmanes he notat moltes ganes dins distints sectors socials, fins i tot dins el mateix cos de funcionaris, o dins sectors empresarials amb els quals ja m'he entrevistat. La

gent notará el canvi amb una nova manera de fer política, més senzilla, més acostada al poble, donant més participació a l'hora de prendre decisions. D'altra banda, el nou Govern ja ha demostrat més interès per la gent més necessitada, amb l'anunci de pujar les pensions més baixes. També aquest Govern tindrà més respecte pel medi ambient, per la nostra llengua i cultura. Defensarà l'economia de la nostra terra, els nostres productes, les petites empreses i comerços. Crec que serà un Govern molt més acostat a la gent.

– **El PSM ha evolucionat o ha modificat els seus projectes de futur pactant amb el PSOE, UM, EU, Els Verds... ja que els seus objectius difereixen?**

– La veritat és que el programa pactat recull en més d'un noranta per cent el programa del PSM. És un programa que vol corregir els desequilibris socials que existeixen a Balears, que vol protegir el territori i tot el nostre patrimoni cultural. A més, però, el PSM hem aconseguit introduir els objectius d'equiparar-nos en competències a les autonomies de primera categoria i reivindicar un sistema de finançament més just per a Balears, de tal manera que es reinverteixin aquí una part més gran dels impostos que paguem i que ara es queden a Madrid.

"Voldria que la meua feina servís perquè el nostre poble progressi"

– En Mateu Ginard és ensenyant i sanitari. Per què el càrrec de Director General d'Infraestructures Agràries i no un altre que concordi més amb les seves tasques?

– Sí, ja m'han arribat algunes crítiques d'algun petit sector de Montuïri sobre el nomenament d'en Mateu, i és ben curiós que mai s'hagin qüestionat altres nomenaments similars del Partit Popular de persones que no tenien cap estudi ni coneixement de la matèria que se'ls encomanava. Un dels objectius més importants que ens hem fixat des de la Conselleria d'Agricultura és la revitalització de les cooperatives agràries. En Mateu, professionalment, és una de les persones de Mallorca més expertes en cooperativisme. Ha estat vicepresident de la Unió de Cooperatives de Treball Associat de les Illes Balears. Aquesta experiència i la seva sensibilitat pel món agrari ens ha fet pensar amb ell com la persona més preparada per aquest càrrec. Hem de pensar, a més, que la funció dels responsables polítics del món agrari no és dir als pagesos quan han de sembrar el alls o els melons, sinó la d'impulsar polítiques que modernitzin el sector, que facin els nostres productes més competitius, a més de cercar noves línies de finançament per part de la Unió Europea.

– **Passem a Montuïri. Consideres satisfactòria per al PSM i per al poble la coalició amb el PSOE per a aquesta legislatura?**

– A nivell electoral la coalició no ha donat resultat, però ha servit per cohesionar la gent progressista de Montuïri que, tot i la derrota local, avui està més animada i amb més ganes de fer feina que mai.

– **Què opines d'un futur govern progressista a Montuïri?**

– Que seria un revulsiu ben necessari. És imprescindible potenciar la capacitat d'iniciativa dels montuïrers. Hi ha d'haver més iniciativa econòmica local, no

esperar la inversió dels externs. S'ha de potenciar l'associacionisme, la cultura. D'altra banda, és ben necessari posar un poc d'ordre en l'aspecte econòmic de l'Ajuntament.

– Ara que ets al Govern. Com valdria la inversió del Pla Mirall concretament a Montuïri?

– No he modificat la meua postura. El Pla Mirall, en general a tot Mallorca, s'ha fet en un mal moment, provocant un augment de preus del material de construcció i una nova onada d'immigració que causa desequilibris socials i mediambientals. A més, a Balears i a Montuïri existeixen moltes necessitats més prioritàries que l'empedrat dels carrers, molt més si els materials utilitzats no són tradicionals o substitueixen uns magnífics "bordillos" de pedra.

– Els montuïrers tendran a qui acudir quan necessitin alguna cosa del Govern Balear. Abans amb tu i amb en Verger tenien uns valedors. Continuarà igual?

– Tant l'Ajuntament com els particulars em tenen a la seva disposició. A partir d'ara els montuïrers, així com la resta de ciutadans, veuran respectats els seus drets a l'hora d'accedir a l'administració. Els més preparats no veuran com els passa al davant una persona pel simple fet de tenir influència política.

– És natural que a Montuïri els simpatitzants del PSM et valorin d'una manera i els del PP d'una altra. Què els diries a uns i altres?

– Als simpatitzants del PSM els voldria agrair el seu suport i felicitar per la constància demostrada durant tants d'anys. Als simpatitzants del PP que ens jutgin pels fets i no per una falsa imatge que s'ha volgut donar del PSM.

– Trobes que hem d'afegir res més?

– Per la meua part vull aprofitar per donar les gràcies a totes les persones, de totes les ideologies, que aquests dies em feliciten. Voldria que d'aquí a quatre anys tothom es pogués sentir orgullós de la meua feina i que aquesta servís perquè el nostre poble progressi.

Poder veure, per altra part, en Pere Sampol com un més darrere el dimoni o a altres actes durant les passades festes de Sant Bartomeu, és una demostració del seu tarannà montuïrer.

O. Arbona

Durant les festes es va tornar retre homenatge a les persones majors i als qui enguany compleixen les noces d'or

Gloses amb motiu de la festa dels majors de 80 anys

No fa cap falta dir-vos
que som n'Antònia Adrover,
amb tants d'anys de veurer-nos
tots ens coneixem molt bé.

Em complau saludar-vos,
enguany que es meu home ve
a fer festa amb sos majors,
dins pocs anys també hi vendré,
si Déu vol i aquests senyors
que ho organitzen tant bé.
Gràcies patrocinadors,
batle i col·laboradors,
molts d'anys i fins l'any que ve.

Antònia Adrover

Una altra salutació

Dins sa vida hi ha un estil;
tots la volem superar
i a tots vos vull saludar,
aquest grup hermós que hi ha;
tots mos hem de dar sa mà,
i si això ho sabem lograr
amb salut poguem tornar,
tots junts poder celebrar
sa festa de l'any dos mil.

Biel Cerdà "Rupit".

Restaurant PUIG DE SANT MIQUEL

**Cuina mallorquina
Forn de llenya**

Ctra. de Manacor, km. 31 • Tlf. 64 63 14 • Montuïri

Després de 7 mesos, el rector torna a Montuïri Quebec i Hondures: dues realitats ben diferents

Durant els set primer mesos d'enguany el nostre rector, Onofre Torres Ramis, ha romàs absent de Montuïri i els ha passat a Amèrica. I per saber què és el que ha fet allà i els motius de la seva anada, una vegada retornat aquí, a principis d'agost passat, hem volgut que fos ell mateix el qui ens ho relatàs.

– Ens podries dir quina és la teva experiència d'aquests mesos?

– He viscut dins dos mons ben diferents. A Quebec (Canadà) em vaig preparar per acompanyar en el discerniment espiritual. Per aquest motiu vaig fer una preparació que va consistir en primer lloc en una recés de 30 dies de silenci acompanyat una hora al dia per un director espiritual que m'ajudava a discernir el què l'Esperit manifestava dins aquesta trajectòria d'estar en silenci davant mi mateix i davant Déu. Llavors vaig fer una setmana de relectura de tot quant havia viscut durant aquest temps. Els mesos que continuaren vaig rebre classes teòriques i pràctiques sobre l'acompanyament i discerniment espiritual. Va ser un temps privilegiat per assaborir l'experiència de l'amor de Déu.

– I tant de temps en silenci no et va cansar?

– És la pregunta que fa tothom. Certament hi va haver moments feixucs, però la vivència dels trenta dies és exta-

ordinària. És una experiència espiritual i psicològica a la vegada, que no la canviaria per res. Estar tot sol, amb un mateix, tant de temps és la millor manera de conèixer-se i d'anar descobrint les granses i petiteses que té el ser humà. Però això encara no és el fet millor, sinó que el més gran és veure com Déu et va acompanyant durant aquest temps en silenci i com vas descobrint l'amor que ens té. Són dies que recoman. Almenco una vegada a la vida crec que és bo de-

dicar un temps disponible al discerniment espiritual. És el millor viatge interior o les millors vacances que un es pot regalar.

– Ens podries explicar que és el discerniment espiritual?

– És mal de resumir en poques paraules. Podríem dir que es tracta d'anar veient poc a poc que és allò millor que ens convé per viure la vida d'una manera integral. Donar-se compte que Déu desitja la nostra plenitud humana, precisament perquè també nosaltres en el fons ho volem, encara que a vegades no ho sapiguem manifestar. És a dir, el desig més profund del nostre ser coincideix amb el que Déu vol per a nosaltres. Discernint i posant en pràctica la voluntat de Déu, trobam el nostre sentit de viure.

– I a Hondures, què feres?

– Vaig assistir a un curs professional sobre la integració del model global en sexologia que abraçava les tres dimensions de la nostra persona: corporal-afectiu- espiritual. Érem un equip de quatre persones que acompanyàvem en aquest curs a altres trenta. Hi havia gent de tretze nacionalitats de parla hispana.

– Quin era el teu treball?

– Acompanyar en el discerniment espiritual a 10 persones del grup, escoltant la seva problemàtica i la seva vivència durant 18 hores setmanals. La resta del curs estava amb les altres 30 en les classes teòriques.

– És una tasca difícil escoltar els problemes dels altres?

– En aquest cas ho va ser. Em vaig trobar amb problemes que no hagués imaginat mai. Vaig entrar dins el més profund de la persona humana, escoltant els seus sofriments. Tots tenien la seva rel a la infància.

– Quins problemes es poden donar a la infància?

– Sobretot la falta de seguretat i la manca d'afecte. Això queda gravat dins l'infant i després, d'adult, es produeixen desajustaments difícils d'entendre i resoldre. Es veuen conductes que a vega-

Tlf. 16 84 56

Porrreres

L'Almoina, 30

des són males d'entendre.

– Què es pot fer per ajudar a persones que pateixen aquests problemes?

– En primer lloc mai jutjar la conducta que tenen d'adult, ja que darrera les seves manifestacions hi ha un gran sofriment que ni elles mateixes ho entenen. Es tracta d'acollir la persona tal i com és. Sols des de l'acollida incondicional ella es pot començar a obrir i a voler resoldre els seus problemes.

– I com poden resoldre els seus propis problemes si pateixen tants de sofriments?

– Aquesta darrera paraula té la clau. És a dir, el propi dolor és el remei, encara que ens sembli contradictori, per acceptar les coses doloroses que ens han succeït a la vida i que no les voldria de cap manera. Entrar dins el propi dolor i integrar-lo com a cosa pròpia i estimar-lo, és l'alliberament dels problemes que tants d'anys ha marcat la persona.

– Per què el dolor assumit és l'alliberament dels sofriments?

– Ja sé que contestar a aquesta pregunta no és fàcil. L'únic que us puc dir és que aquesta és l'experiència que es va donar a tots els components del grup i que poguérem constatar l'equip que treballàvem amb ells. La reflexió ens dugué a entendre que totes les persones tenim grans sofriments gravats al nostre interior i que mentre no els assumim com a part de la nostra vida, no trobam el sentit pel qual estam en aquest món. Sabem que la tendència actual és fugir de tot allò que no admetem, i moltes vegades fusionar-nos a altres persones per no viure l'ansietat; però com més fugim, més augmenta l'angoixa. Entrar dins un mateix per assumir el propi dolor, tampoc és fàcil; però el fet cert és que integrant el propi dolor i les ferides de la infància és com es troba l'alliberació dels sofriments.

– Es preguntaven per què Déu permet tant de sofriment?

– Ja ho crec que sí. Sobretot quan es veu a la Bíblia que l'home ha estat creat per ser feliç. Sols hi va haver una resposta que la varen trobar mitjançant la seva pròpia experiència humana, precisament a través del dolor assumit. Va ser una experiència espiritual: entendre de ben a prop i viure ben íntimamet el propi Misteri Pasqual. És a dir, com-

prendre des de la pròpia vivència perquè Jesucrist va escollir el dolor per redimir els sofriments de la humanitat. Si l'alliberament de la humanitat necessita una altra cosa, Jesucrist l'hagués triat. Si no en va escollir d'altre serà perquè el dolor redimit per la resurrecció és la salvació dels nostres sofriments.

– Estàs content d'haver fet aquest treball?

– No sols content, sinó ben satisfet a pesar de tan dur com va ser tot. El fet més gratificant és veure com el dolor d'aquesta gent s'anava alliberant a mesura que el tractaven i com per a tots va ser viure l'experiència de la creu, mort i resurrecció de la pròpia carn. Després d'haver integrat el dolor es palpava el goig de l'esperança en Crist Ressuscitat.

– Ens podries resumir amb una paraula el que ha significat tot això per a tu?

– Una gran experiència de Déu que m'ha ajudat molt a entendre el significat del Misteri Pasqual a partir del dolor que he vist i viscut.

– I al feligresos de Montuïri, tant als qui estan acostats a l'església com als més allunyats, què els diries al teu retorn?

– Els desig saludar a tots, però també voldria agrair les pregàries que varen fer perquè la dinàmica del curs acompanyàs bé el discerniment de la gent; pregàries que sens dubte varen ser escoltades. Donem gràcies a Déu.

O. Arbona

Felip Munar i Munar

Glosa

Contesta a Biel de Sabor

Amb gloses m'acaben de dir que encara no sé comptar, però vos ho vull rectificar: per ses coses posar en clar sa veritat s'ha de tenir.

Mai no me som enfadat quan m'escometen amb gloses: es poder dir bastants coses, i fa fugir moltes noses un enteniment assenyat.

No pretenc de glosador, ni poeta, ni escriptent; m'agrada sentir sa gent que defensa de valent lo que li costa amb suor.

A mi m'ha costat dolor, sang, llàgrimes i patiments; a vegades passar mals moments, defugir molts sentiments perquè suràs sa raó.

I ara que l'he aconseguida em deis que no sé comptar, i que m'ho faci mirar; que a s'escola torni anar: lo que m'ha costat una vida!

No me sap greu es dir-ho, i ho diré onsevulla sia: a escola vaig cada dia per aprendre, vida mia, sa lletra de polissó.

Ferreria Rafel Miralles

Més de 20 anys
treballant el ferro

Carr. Palma-Manacor s/n • Telf. 971 64 62 88 • Montuïri

MONTUÏRI ABANS I DESPRÉS DE 1300 - XI

Venda de les primeres cases i terres dins i als voltants de la vila

1310, 30 gener.- Pere Ballester estableix a Francesc Verger un tros de vinya en el terme de la vila o pobla de Muntueri, a cens de 8 sous i 16 seus d'entrada ⁽¹⁾.

7 març.- Bartomeu Esteve ven a Pere Domènec una quarterada plantada de vinya, terme de la pobla de Montueri, confrontant amb la vinya de Nadal Rosselló. Preu 50 sous ⁽²⁾.

26 juliol.- Bernat de Bages i muller Andreu venen a Berenguer d'Olivera un tros de vinya en la vila de Muntueri, confrontant amb les vinyes de Guillem Guimó i altres, i carreres públiques. Preu 80 sous. Més estableix a Bartomeu Picaperes un tros de terra a cens de 16 sous i 16 sous d'entrada ⁽³⁾.

- Bernat Gonyalons i muller Rumia venen a Berenguer Olivera un tros de vinya per 25 sous. Més venen a Bernat de Sant Joan 5 quarterades de terra en part plantades de vinya, terme de la vila de Muntueri, confrontant amb l'honor de Pere Cuc, vies públiques i mur assignat a la vila. Preu 30 sous ⁽⁴⁾.

- Bonastre de Solanes i muller Bartomeu venen a Guillem Borrel 2 trossos d'hort, terme de la vila de Muntueri, per preu de 25 sous ⁽⁵⁾.

- Pere Ballester estableix a Berenguer Tayada un tros de terra plantat de vinya, en el terme de la vila de Muntueri, confrontant amb l'honor de Ramon Miquel, honor de Jaume Moja, honor de Pere Massot, honor de Bartomeu Villar i Alexandre Villar, i torrent. A cens de 16 sous i 8 sous d'entrada ⁽⁶⁾.

- Bernat Maró i muller Cília de Sineu venen a Arnau Mas un cairó i cases situat en la vila i pobla de Muntueri, per 33 lliures. Més una quarterada de vinya per 3 lliures ⁽⁷⁾.

- Arnau Mager i muller Elisenda venen a Bernat Roca un cairó del terme de la vila de Muntueri, per 60 sous ⁽⁸⁾.

- Bernat d'Albareda i muller Caterina venen a Arnau Pons unes cases i pati en la vila o pobla de Muntueri, confrontant amb les cases dels hereus de Pere Cases-

noves, cases de Bartomeu Cana, la plaça davant la Quartera i carrer públic. Preu 75 sous ⁽⁹⁾.

1310, 18 agost.- Benvençuda, filla i hereva de Berenguer Guinart i muller de Guillem Guilmon ven a Pere Barberà una peça de terra plantada de vinya en el terme de la vila de Muntueri, confrontant amb la vinya de Bernat de Sarrià. preu 6 lliures. Més ven un tros d'hort confrontant amb l'hort de Guillem Borrell i hort de Bernat de Bages. Preu 12 sous ⁽¹⁰⁾.

- 6 desembre.- Berenguer Tayada i muller Ermessenda venen a Francesc Verger dos trossos d'hort en el terme de la vila de Muntueri. Preu 30 sous.

- Bernat Riba estableix per construir cases a Bernat Peretó un pati a la vila de Muntueri, confrontant amb la tenència de Guillem Uguet i Berenguer Pol. A cens d'un morabetí i 20 sous d'entrada. ⁽¹¹⁾.

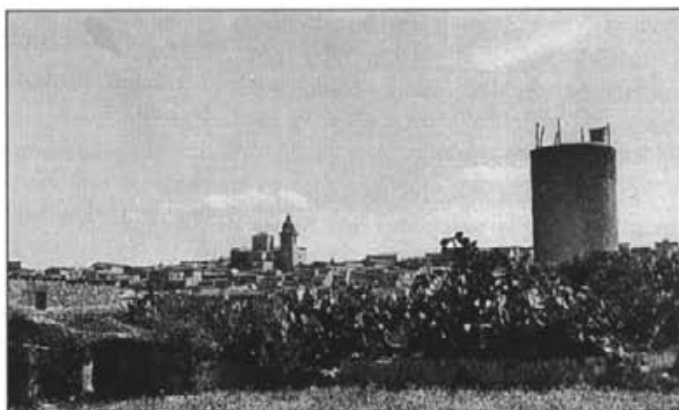
- Berenguer Tayada estableix a Pere Mieres una peça de terra plantada de vinya, en el terme de la vila de Muntueri, a cens de 12 sous i 6 sous d'entrada. ⁽¹²⁾.

1310, 28 novembre.- Miquel Rotland i Pere Figuera, procuradors reials, estableixen a Martí de Verí, d'ara a la festa de Nadal, l'alqueria de Mianes de la casa del Temple, parròquia de Muntueri. Deixarà els mateixos guarets que hi trobarà. Li entreguen bous per conrar. Podrà fer ús del celler que és sota la torre i recollir el blat. Li entreguen 55 lliures ⁽¹³⁾.

1311, 16 octubre.- Joan de Santa Logaya ven a Jaume d'Orrius un cairó a la vila de Muntueri, per preu de 10 lliures. ⁽¹⁴⁾.

- 8 novembre.- Pere Cuc i muller Guillema venen a Domingo Bosch unes cases a la vila de Muntueri, preu 45 sous ⁽¹⁵⁾.

- 8 desembre.- Berenguer Carbó ven a

Poc temps després del 1300 comencen a vendre's cases i patis dins la vila i terres i vinyes als voltants

Bernat Ruvire un cairó i cases a la vila de Muntueri i una quarterada de vinya, preu 14 lliures ⁽¹⁶⁾.

- (...) i muller Ermessenda venen a Pere Barber una quarterada de terra en el terme de Muntueri, porció de Jaume de Caldes, confrontant amb l'honor de Pere Torreyes, Simó Blanch, camí públic, honor de Pere Mas. Preu 45 sous ⁽¹⁷⁾.

1311.- La Procuració Reial de Mallorca paga 3 lliures i 2 sous a Bernat Rovira despeses en fer dues sitges per tenir el blat de Muntueri. Més 2 lliures i 8 sous a en Ropià per portar la pedra de la quartera de Muntueri. Més 19 sous i 6 diners per obres fetes en el celler de Muntueri ⁽¹⁸⁾.

Ramon Rosselló Vaquer

- 1) ARM ECR 357 f. 60v.
- 2) ARM ECR 357 f. 61.
- 3) ARM ECR 357 f. 65 i 65v.
- 4) ARM ECR 357 f. 65v. i 66.
- 5) ARM ECR 357 f. 66v.
- 6) ARM ECR 357 f. 66.
- 7) ARM ECR 357 f. 67.
- 8) ARM RP ECR 357 f. 68.
- 9) ARM RP ECR 357 f. 68
- 10) ARM ECR 357 f. 70.
- 11) ARM ECR 357 f. 79.
- 12) ARM ECR 357 f. 79v.
- 13) ARM ECR 644 f. 187v.
- 14) ARM ECR 357 f. 81v.
- 15) ARM ECR 357 f. 83v.
- 16) ARM ECR 357 f. 87.
- 17) ARM ECR 357 f. 88.
- 18) ARM RP 3.035 f. 53.

Bàrbara Maria Alcover Noguera, la tia monja tancada

Fou secretària, infermera, sagristana i procuradora en el convent de Santa Clara

Ja fa molts d'anys, i jo ara, amb la precisió d'un inventari notarial, descriuria fil per randa tot quant hi havia dins l'espaiós pastador d'Albocàsser. A mà esquerra, entrant per la cuina, damunt dos banquets, la pastera. L'estància rebia la llum de ponent d'un finestró obert a certa altària per la qual cosa s'havia d'obrir i tancar amb un cordell.

Just baix del finestró, hi havia tres graons de marès emblanquinats per aguantar la llarga postissada on, cobert amb unes tovalles de bri color de cendra, s'hi guardava el pa. Recolzats a la paret, tres fenyedors més nets que les flors. De la paret emblanquinada emergien dos claus que servien per penjar el cernedor i el sedàs. A un racó, la romana per quan venia el marxando i la romana de quintars. L'altre banda donava redòs a una ordenada fila d'alfàbies plenes de lleixiu de bugada que eren la patent i el recurs de la neteja domèstica.

Feta la composició de lloc, vos he de dir que un dematí clar de la tardor, la meua àvia, ajudada per una figuerelera, enmig del pastador s'afanyaven per omplir de raïms un covonet tot folrat de pàmpol. Amb curiositat pròpia d'un infant jo m'hi acostava tant, que més bé destorbava. Sabent-me consentit just amb la mirada benèvola de la padrineta, vaig començar a demanar:

— Què feis?

— No ho veus? Aguiam un covonet de fruita per enviar.

— A na qui, padrina?

— A sa tieta monja tancada.

— Tancada? I per què l'han tancada? Què no feia bonda?

(És que a nosaltres, quan trèiem des solc els majors ens amenaçaven de tancar-nos dins el rebost de davall l'escala).

— Marededéueta! Massa ell que ho era de bona al·lota na Bàrbara de Son Comelles! Però se'n va anar a un convent perquè estimava molt el Bonjesús i allà fa oració.

Al cap d'un dies, de Ciutat tornava el covonet buit a la posada. A dins hi havia una estampeta amb un vidre davant, encerclat dins una petita vasa folrada de seda i brufada de granissa. Era l'agraïment de la comunitat.

Mon pare i l'oncle en Miquel tenien per costum d'anar a Inca, cada any, pel Dijous Bo.

Amb el Ford potada partiren de bon matí. Solien tornar l'horabaixa i sempre duïen qualche llepolia pels nins. Aquell any tornaren molt més prest i molt mustis. Amb posat molt seriós parlaven amb sa mare, i nosaltres copsàrem que qualche cosa greu havia succeït: l'oncle en Jaume de Son Comelles havia mort d'accident a la carretera.

La vida fa el seu camí, i fora d'aquests dos episodis, per molt que pellsuqui dins la memòria, no trob altre referència als parents de Son Comelles, tan volguts i estimats pels meus ascendents.

I vet ací que s'altre dia, Mossèn Baltasar Amengual, bon amic i rector de S'Horta, em va donar unes notes amb el prec que engirgolàs una col·laboració per a la revista Bona Pau.

Llegir aquelles notes va esser com que confegir el fil d'una història començada su-ran d'un covonet de raïms els dies llunyans de la infantesa. La nota eren les dades biogràfiques i canòniques d'aquella tieta monja tancada.

"Mossèn Gregori Escarrer, rector de la Parròquia de Sant Bartomeu de la vila de Montuïri, certifica que als tretze dies de setembre de l'any 1874, va batiar una nina nada a la possessió de Son Comelles el dia abans, filla d'Andreu Alcover, natural de Sineu i de Bàrbara Noguera, natural de Sant Joan. Li imposaren el nom de Bàrbara Maria, i foren els seus padrins Llorenç Tomàs Garcias, natural de Lluçmajor i Francinaïna Noguera Ginard, natural de Sant Joan. - Fou confirmada pel Bisbe Mateu Jaume, el 18 d'Octubre de l'any 1877".

Morta sa mare, va prendre l'hàbit del Convent de Santa Clara, de Ciutat, on professà el 19 de Gener de 1902, el mateix any que havia fet renúncia dels seus béns.

Al llarg dels trenta anys de la seva vida monacal regida a tocs de campana, pens que els records de la gent, dels carrers i dels encants de l'alterosa contrada de Montuïri, devien ser motius de

Sor Bàrbara fou batiada a l'església parroquial de Montuïri

distracció dins el bon propòsit de mantenir sempre la presència de Déu. I pregava per la salut dels que havia deixat, i pels seus bons esplets dins els sementers del seu poble nadiu.

Amb sobrietat franciscana, l'obituari de la comunitat esmenta la seva bona lletra per la qual cosa fou Secretària i, per consegüent, redactora dels actes capitulars. Va servir també la comunitat en els càrrecs d'infermera, sagristana i procuradora. Morí el 25 de gener de 1929, quan només tenia 56 anys, i les seves despulles esperen la resurrecció dins el vas del Convent.

Als meus cinc anys, no vaig entendre perquè estava tancada si era tan bona dona; però avui són molts els creients que amb una mentalitat i una fe pròpies d'un infant condemnat a no créixer mai, encara ara no entenen el sentit i els grans valors de la vida consagrada i, ignorant la força de l'oració, s'esbraven dins un terbolí d'activisme que no els deixa tems per esser.

Jaume Oliver

LA FOTO DE MITJAN SEGLE

Tres i tres

Aquests sis joves foren captats en el Puig de Sant Miquel el darrer diumenge d'octubre de 1946.

Pel que es destria, s'ho passaven d'allò més divertit, tant ells com ells. Els hem reconegut com a Catalina Sastre, Josep Lull, Margalida Palosa, un futbolista extern, Catalina Lladó i Antoni de Sa Costa.

Dècada dels cinquanta

La companyia "Artis, a Montuïri"

1953. Setembre, dimarts, 8.- Ha vingut la Companyia "Artis" a representar l'obra de Mingo Revulgo "Na Catalina de Son Gallard". Com sempre, ho han fet molt bé. Per primera vegada s'ha fet una representació a la Plaça de Toros.

Desembre, diumenge, 6.- Reunió de la Junta Parroquial per tractar de posar en marxa la missa mensual dialogada d'Acció Catòlica, quatre branques, i comunió general. S'acordà.

Dilluns, 7.- Primera reunió de les quatre branques d'Acció Catòlica per ratificar l'acord de la Junta Parroquial del dia anterior i assajar la missa. Presidí l'Ecònom. Entusiasme en totes les branques. Els homes són encara molt pocs.

Dimarts, 8.- L'Ecònom ens ha vestit la Medalla Miraculosa a més de 400 per-

sones. L'ha regalada.

Dimarts, 22.- Avui han posat els quatre Evangelistes sobre la cornisa del Roser, en els seus respectius nínxols.

1954. Gener, diumenge, 3.- Ha arribat la Verge de Fàtima, via Pina. Montuïri l'esperà en el Puig Moltó. L'Ecònom, Bernat Martorell, li donà una magnífica benvinguda.

Diumenge, 17.- S'ha acomiadat la Santa Missió a la Plaça de Toros amb un solemne acte eucarístic. Molt solemne i molt bé.

Febrer, diumenge, 7.- El Rvd. Pare Juan de Zabala ens donà una profitosa conferència a la Sala Mariana. Versà sobre la fe. La sala estava plena.

Abril, dimecres, 28.- El batle de Montuïri, Joan Miralles Riera, "Porrerenc", està asfaltant el carrers de Palma i Emili Pou. Per primera vegada a Montuïri es

reguen els carrers amb asfalt.

Dissabte, 15.- Han romàs definitivament instal·lats dos confessoris de tres cossos, embotrats, a la capella del Roser. Construïts per Bartomeu Sampol (jove), varen esser entrats a l'església per primera vegada el dilluns passat. Les cortines han estat treballades durant tota la setmana per la meua germana Maria, Maria Pomar "Aloia" i Joana Costa.

Juny, diumenge 27.- He anat a missa d'onze. Avui és el primer dia que el nostre Ecònom, Bernat Martorell, ha modificat l'horari (de misses) de tota la vida. L'Ofici el passa a les 8 i la missa de 8 a l'hora de l'Ofici, que era a les 11. Motiu: la gent no anava a l'Ofici i com que a les 8 és la missa de més devoció, vol provar si així l'Ofici s'anima. Si l'home no va a la muntanya, la muntanya que vagi a l'home.

(Continuarà)

Trad: Josep Oliver Verd

CAFÈS - IV

Cas Confiter i Can Mateu des Forn**10 - CAS****CONFITER****Carrer des Pujol**

Toni Jordà, pare d'en Mateu Jordà, obrí el cafè a principis de segle a una casa que era de can Ros. En obrir el cafè comprà el primer camió de Montuiri a mitges amb el Rafel Mayol i dugueren de xofer el pare d'en Miquel Cardell a qui li deien "es xofé". En Francesc Cardell deixà el camió i l'agafà en Rafel de na Pallusca. Circulava per la vila i en Rafel un dia, reculant, rompé un cossi a ca l'amo en Tomeu de Son Boivàs. Aquesta glosa retratà l'accident:

En Tomeu de Son Boivàs
no té cossi ni ribell
tot li ha anat es bordell;
sa culpa la té es "Fiat";
si en Pep Poll li hagués manat
ja l'hauria mort a ell.

Al cafè hi tenia una caixa de ferro en la que els montuïrers guardaven els seus diners sense que produïssin interessos.

En Mateu Jordà (Confiter), casat amb na Coloma Molinera, continuà el negoci familiar, si bé l'establiment va esser seu del Partit Republicà abans que passàs a Can Xorri i en esclatar la guerra civil va haver de tancar.

Durant la batalla de l'amo en Pau de Son Toni Coll, el cafè tornà a obrir regentat pels mateixos Mateu i Coloma.

Aquests el llogaren a en Tomeu Barceló (Carrió) el qual l'explotà fins al seu matrimoni amb una pollencina i emigració a Amèrica.

Recordam que hi exhibiren una serp molt grossa en comparació a les altres serps mallorquines, tenia uns dos metres de llargària. Els caçadors la mostraren per diversos pobles. A cas Confiter la

Devers el 1920 es féu aquesta foto davant Cas Confiter. S'hi col·locaren nins i gent gran. Al fons encara es destrien els arbres que en aquell temps hi havia enmig de plaça

penjaren al sòtil del pis i els caçadors cobraven una pesseta a tots els qui la volien veure. L'espectacle fou molt concorregut.

El cafè passà a en Bernat Fullana (Galiana). El va tenir obert fins que se n'anà a Palma on obrí el "Novedades", al carrer dels Oms. Aleshores Cas Confiter tancà.

11.- CAN MATEU D'ES FORN

A la casa del carrer del Pou del Rei, avui enderrocada i desapareguda per donar obertura a l'actual carrer dels Cossiers, començà la saga dels Moll: el padrí, pare d'un primer Mateu Moll, pare d'en Tomeu Moll, pare d'un segon Mateu Moll, pare del vivent Honorat Moll.

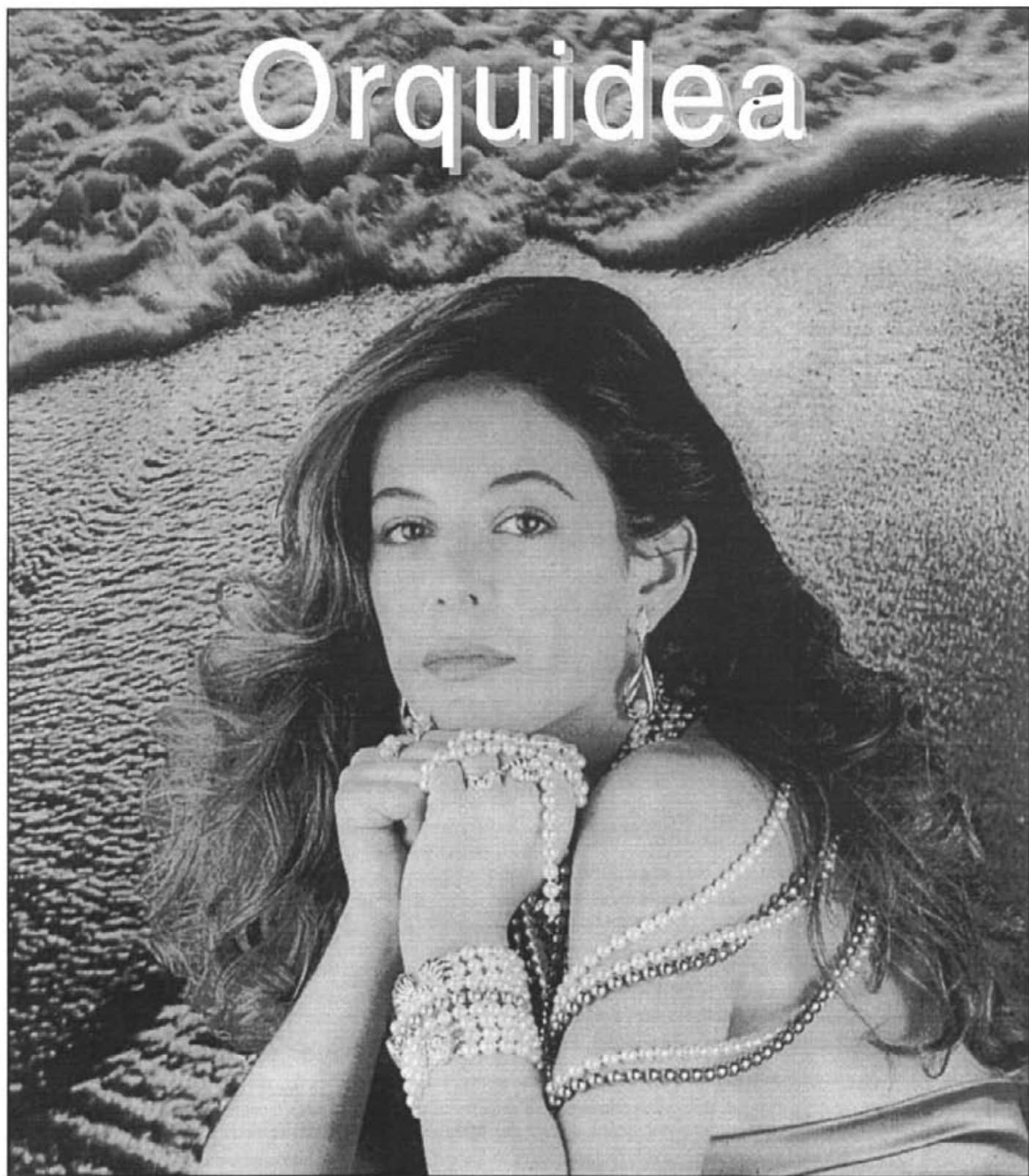
El padrí, forner, passà el forn al carrer del Pujol, 5, després de l'enderroc de la primera casa. El padrí d'en Norat, Tomeu Moll, el traslladà a Can Roegó del carrer Major, on el senyor de la casa hi tenia instal·lada l'apotecaria. L'apotecari morí sense fills i nomenà hereu el senyor de Can Ferrando.

En aquesta casa llogada, en Tomeu Moll no sols hi reobrí el forn, sinó que hi obrí de bell nou el cafè.

Aquest forn-cafè constava d'un aiguavés de davant dedicat a l'establiment cafè. Un arc el separava de l'aiguavés de darrera, dedicat als productes derivats de la farina. Més al fons, una altra habitació gran, com un menjador, on les dones hi anaven a prendre cafè o menjar llepolies, encara que no entraven pel carrer Major, sinó per la plaça Vella, per allò de respectar fins a un cert punt els drets exclusivistes dels homes sobre els cafès de la localitat.

També els homes freqüentaven aquest discret menjador o bé per jugar a cartes o per degustar els boníssims arrossos secs i conills rostits d'en Tomeu Moll. El fill Mateu amplià l'oferta culinària a també boníssims colomins i porcella. Quan es vené la casa de l'amo en Tomeu de Son Boivàs, la família Moll l'adquirí. Avui la casa està dividida entre els germans Norat i Antònia. A la part corresponent a en Norat es conserva el forn familiar, encara que inactiu, però fent recordar aquells fumejants i olorosos cafès amb llet amb ensaïmades de can Tomeu des Forn i successors.

Orquidea

Perlas
Orquidea®

Quin temps farà?

Joan Barceló, l'home del temps de l'Informatiu Balear, el passat 18 juny donà una interessant conferència

Amb aquest home tan entès en meteorologia, porrerenc i barbut, que a tots els mallorquins ens cau tan simpàtic quan surt per la televisió, unes quantes vegades he tingut el gust de prendre una cervesa amb ell. La darrera vegada fou el passat més de juny a Montuïri juntament amb uns quants amics. Xerràvem i em feu saber que gaudeix dels articles que escric de caire pages, tan els que es publiquen a Bona Pau com a Fora Vila Verd ja que les variacions del temps i el pronòstic, i tu qualque pic hi escrius -em digué- tenen una assenyalada importància per la bona marxa dels conreus tan pel que fa als herbacis com a l'arbrat i garrigues.

Com haureu endevinat em refereix a en Joan Barceló, l'home del temps que surt el vespre per l'Informatiu Balear de Televisió Espanyola a mostrar-nos el mapa del temps, a contar-nos com està el cel, els núvols, l'atmosfera i segons com són les fotos que ens transmet el meteosat, fa el pronòstic d'allò que s'espera farà el sendemà i uns quants dies més. Assenyalant-l'ho amb un punter ens diu on lluirà el sol, si farà calabuix, si ha de ploure, si ha plogut ens diu les quantitats recollides per metre quadrat als distints punts i pobles de les illes, tot seguint l'evolució segons estudis de meteoròlegs i que després amb ordinador es processen les dades i que ell amb el seu tarannà fa que dita informació sia amena, entretinguda i esperada cada vespre amb expectació.

L'escriure referen al temps, ve el cas, perquè el passat divendres dia 18 Juny, la comissió organitzadora dels 700è aniversari de la fundació del poble de Montuïri, formant part del seu programa d'actes culturals, tingué l'encert de convidar a en Joan Barceló, el mallorquí home del temps, a donar una conferència respecta a com es fan els pronòstics a curt termini basant-se en les fotos que ens envia el meteosat i que ell tan bé ens explica cada vespre.

Quan el citat dia per les altaveus del campanar vaig sentir que a les 10 del vespre, a la sala d'actes de l'ajuntament, hauria el citat personatge per donar una con-

ferència referent al temps

no l'hi vaig donar gaire importància, -tot que hi pensés assistir- pensant que en el temps que ens trobem, a mitjan juny, la gent està enfeïnada amb el recollir l'anyada, els albercocs i les prunes, cuidar l'hort, les vinyes a més d'altres tasques pròpies d'aquests temps d'estiu. Per tal motiu la gent es troba cansada i té poques ganes d'anar de conferències o explicacions i molt més quant tota la setmana abans, per part del partits polítics, cada vespre, tan per la televisió com en directe, havíem tinguts mítings a voler i estàvem farts de sentir sermons. Però em vaig equivocar de cap a peus, la sala d'actes de l'ajuntament restà petita, no havia cadires per a tothom,

vaig calcular que fórem un centenar el assistents i tots sortirem tan satisfets, que després a la plaça i durant una bona estona part del assistents continuàvem fent comentaris lloant la manera de dir del conferenciant.

Gairebé sempre una conferència és cansada, la que donà en Joan no fou així, passàvem com a una hora i mitja que semblà curta tan entretinguda i interessant foren les seves explicacions.

Quan ell va haver acabat qui volgués li podia fer preguntes, un li demana si tenia molts estudis referent al tema. Respongué que si bé no tenia el títol de meteoròleg havia estudiat molt i amb gust, ja que els assumptes dels pronòstics del temps són la meua passió. -Gaudesc d'observar el temps i d'aprendre tot allò relacionat. Ja des de nin -ens feu a saber- ja tenia una afecció boja per les pluges, el vent, les tempestes, de la neu i fred, del calabuix, dels fiblons, de com es formen tals fenòmens, del sol i la lluna i que a força de llegir i estudiar llibres de meteorologia, xerrades amb pagesos que segons tradicions i dites tenen fama d'encertar si ha de ploure o no, he arribat a entendre-ho.

D'un començament, bastants esperaven que donaria explicacions amb un monitor de TV mitjançant enregistraments en vídeo, o bé a una pissarra traçar coordenades, isòbares, pressió atmosfèrica, corbes, com són els fronts freds, i els càlids, ma-

neres gràfiques, de com s'intueix el temps que ha de fer, fent complicats càlculs sobre direccions del vent, de l'evolució dels núvols, del rumb que prenen, de les temperatures a capes altes de l'atmosfera, de la temuda gota freda, -per cert enguany fins el moment no n'hem tinguda cap- de paràmetres tècnics, i altres explicacions que nosaltres, els qui l'escoltàvem, tant mateix no haguessin entès gaire.

Així mateix ho explicà, però sense vídeo ni pissarra, ho feu d'una manera eloqüent i molt entenenent. En primer lloc puntualitzà que la situació de les Illes Balears dins la mediterrània occidental és d'un clima i d'una evolució de les nivalades de les més difícils de pronosticar, fins a tal punt, que quant ja s'ha fet un pronòstic considerat certer, a darrera hora s'hagut de modificar per no sé que digué d'anticiclons, canvis a les capes altes, nuvolades que dins unes curtes hores s'han format, i molts més conceptes que s'han de tenir en compte a l'hora de transmetre l'informació al telespectadors.

Però en Joan no avorir ni cansa contat-ho de manera complicada, el seus arguments els explica d'una manera senzilla, digué que per fer els pronòstics combina les modernes tècniques de càlcul amb les tradicionals senyals i dites, unes, sentides dir a vells pagesos referent al temps, altres que els seus pares i padrins l'hi contaven, totes elles dins el context de les més arrelades tradicions pageses i marineres. (Continuarà)

Sion Nicolau

Excel·lents actuacions dels corredors del Club Ciclista

Ca na Poeta, campió d'estiu del torneig de futbol sala

Bona acceptació de la cursa 2 milles

XXVII TORNEIG DE LA LLUM

Una altre any i amb èxit, s'ha celebrat el Torneig de la Llum, tot un mèrit per a Montuïri i els organitzadors.

El moment més destacat de la presentació d'enguany fou l'homenatge que tot el poble i assistents reteren a Tomeu Andreu Mianos que morí el passat 29 de juny i durant 13 anys fou president del Comitè Organitzador i sota la seva direcció s'organitzaren els actes del 25è aniversari. Moltíssimes foren les mostres d'afecte cap a Tomeu. El vicepresident Pere Sampol lliurà una placa en nom del Govern Balear a la seva dona Maria Amengual; el Col·legi d'Àrbitres, un ram de flors i el club li entregà la insígnia d'or i fou descoberta una placa col·locada en els vestidors del camp. El Comitè Organitzador acordà que, a partir de l'edició de 1999, el trofeu al millor jugador del Torneig es denomini "Trofeu Tomeu Andreu".

Els resultats i llocs aconseguits pels equips montuïrers participants en l'edició d'enguany han estat aquests:

. Prebenjamins F-6. Varen fer segons. Guanyaren Santa Eugènia i perderen amb Sant Joan. Marc Solier fou declarat millor jugador del torneig.

. Benjamins F-7. També quedaren segons amb una victòria front del Petra i

una derrota davant de l'Independent.

. Alevins F-7. Restaren tercers. Perderen amb Santanyí i Independent.

. Infants B. Subcampions. Montuïri, 4- Ramon Llull, 1 (semifinal) i Montuïri, 1 - Platges de Calvià, 8 (final). Bernat Miralles fou designat millor jugador.

. Cadets B. Subcampions. Montuïri, 4 - Patronat B, 3 (semifinal) i Montuïri, 3 - Independent, 11 (final)

. Juvenil B. Tercers. Montuïri, 1 - P. Ramon Llull, 3 (semifinal) i Montuïri, 3 - At. Balears B, 2 (consolació)

Campions 99'

. Prebenjamí F-6: Sant Joan

. Benjamí F-7: Independent

. Aleví F-7: Santanyí

. Infantil B: Platges de Calvià

. Infantil A: Independent

. Cadet B: Independent

. Cadet A: Mallorca

. Juvenil B: Algaida

. Juvenil A: Mallorca

TROFEU MOSQUERA

Com cada any, a la inauguració del torneig es van lliurar els trofeus als màxims golejadors del Montuïri de la temporada anterior. Foren aquests:

. Benjamins: Francesc Fullana

. Alevins: Miquel Tous

. Infants: Pere Palou

. Cadets: Tomeu Barceló (de Porreres)

. Juvenils: Joan Mateu.

. III regional: Gabriel Amengual

. I Preferent: Biel Sampol.

INICI CAMPIONATS

Aquest mes de setembre comencen els respectius campionats tres equips de futbol: I Preferent (dels qual us oferim el calendari a un altre indret d'aquesta secció), III regional i juvenils.

. III regional. Comencen el dia 26 i acaben el 12 de març. Després hi haurà la fase d'ascens a II regional (si s'hi classifiquen) o el torneig Copa President. Militen al grup A (12 equips) i els seus rivals són Can Picafort, Cala d'Or, Felanitx, Petra, La Soledat, Can Pastilla, Mediterrani, Alqueria Blanca, At. Son Gotleu, Vilafranca i Son Oliva. El primer partit serà en es Revolt contra Mediterrani.

Calendari de Preferent Temporada 1999-2000

1ª Volta	2ª volta
Setembre	Gener
(29-8) Penya Arraval - Montuïri	6
5 Montuïri - La Unió	9
12 Independent - Montuïri	16
19 Montuïri - Sóller	23
26 Peguera - Montuïri	30
Octubre	Febrer
3 Montuïri - S'Horta	6
10 Montaura - Montuïri	13
12 Montuïri - La Victòria	20
17 Murer - Montuïri	27
24 Montuïri - Soledat	(5-3)
Novembre	Març
(31-10) Ferrioler - Montuïri	12
7 Montuïri - Casa Miss Jotul	19
14 Port de Sóller - Montuïri	26
21 Montuïri - Andratx	(2-4)
28 Calvià - Montuïri	(9-4)
Desembre	Abril
5 Montuïri - Llosetí	16
8 Alcúdia - Montuïri	30
12 Montuïri - Espanya	(7-5)
19 Son Roca - Montuïri	(14-5)

Super Montuïri
.....
Extens assortit
.....

Gran varietat de productes d'alimentació

Peix congelat • Carnisseria

Xarcuteria • Fruita i verdura

"Panaderia" • Pastisseria • Rebosteria

Servei a domicili

C/ Es Dau s/n

Tlf. 64 67 60

Montuïri

Maria Amengual rebé les mostres d'afecte de tothom a l'homenatge que es reté al seu difunt marit, Tomeu Andreu

Molts de participants i públic animaren les carreres ciclistes de les festes de Sant Bartomeu

L'equip de I Preferent comença la lliga amb victòria per 1-2 dins Penya Arraval

Juvenils. Obriran el foc dins Sallista Atlètic el dia 19 i l'apagaran el 14 de maig. Pertanyen al grup A de II regional (16 participants). Jugaran contra Can Picafort, Cardassar de Sant Llorenç, Murense, Gesa Alcúdia A, Espanya de Lluçmajor, Santanyí, Vilafranca, Algaida, Cala d'Or, Barracar de Manacor, Port de Pollença, Sineu, Santa Maria, Escolar de Capdepera i Sallista Atlètic d'Inca

RESULTATS

L'equip de I Preferent ha mostrat bon joc en aquesta pretemporada i ha aconseguit excel·lents resultats davant equips de III divisió: Victòries sobre Campos (4-3) i Manacor (2-1); empats a casa amb el Vilafranca (3-3) i dins Cardassar (1-1) i derrota mínima dins Vilafranca (1-0). Es proclamà campió del triangular de Sant Bartomeu, davant del Manacor i Campos.

En el primer partit de lliga, celebrat el 28 d'agost, el Montuiri guanyà per 1-2 dins Penya Arraval.

Els de III regional han disputat dos amistosos amb equips de superior categoria: empat a Porreres i derrota a Barracar.

FUTBOL SALA

Ca Na Poeta es va proclamar campió del torneig d'estiu de futbol sala en derrotar a la final Ses Jardines per 6-3. Hi participaren 10 equips.

CICLISME

No rodaren massa bé les coses per al Club Ciclista Montuiri a les carreres celebrades a la Segona Festa de Sant Bartomeu. Ara bé, és comprensible posat que els corredors es trobaven en festes. Guanyaren Tomeu Quetgles (màsters 40 i 50) i Joan Cerdà de l'Opel Inca (prova reina). El inqueros foren els dominadors de la jornada amb l'única oposició del Montuiri. De 33 corredors, n'acabaren 15.

Tot i això, aquest mes ha estat positiu per al club local. Vegem-ne els resultats:

- **Sant Salvador d'Artà:** Miquel Àngel Cirer, 4t i Rafel Miralles, 5è (M-30); José Muñoz, 1r i Tomeu Quetgles, 3r (Màsters).

- **F. Alomar de Sineu:** Tomeu Quetgles, 1r (M-40-50-60); Rafel Miralles, 1r i Miquel A. Cirer, 3r (M-30).

- **Festes des Pla de Na Tesa:** Rafel Miralles, 1r (cicloesportistes); Fermín Andrés, 1r (M-50); Tomeu Quetgles, 1r (M-50).

- **Sant Roc de Porreres:** Miquel A. Cirer, 1r, Rafel Miralles, 2n i Tomeu Ballester, 3r (general). Per equips, Montuiri arrassà en totes les categories on participà.

ATLETISME

Agradà molt la novetat de la "I Cursa popular-II Milles, Sant Bartomeu 99" que es va disputar a les vuit del vespre del dia de sa Segona Festa, tot just després de les carreres ciclistes. Cal repetir-la cada any. El guanyador fou Manel Picó i el primer local, Tomeu Mora.

Biel Gomila

Seguridad y Limpiezas, S.A.

Gremio de Albañiles, 14

Tlfs. 29 50 92 - 29 50 66 - 20 63 11
Pol. Son Castelló 07009 Palma de Mallorca

Gelatada per ajudar a Hondures

El proper dissabte dia 4 a les 19 h. hi haurà a plaça una gelatada a benefici de les missions d'Hondures. Aprofitant l'estada aquí de Joan Amengual "des Figueras" li entregarem en mà tot quant recollirem per tal que ell ho destini per ajudar a les famílies que encara pateixen els mals que va fer l'huracà Mitch.

Baptismes

El diumenge dia 5 a l'horabaixa tindrà la celebració comunitària dels baptismes a l'església parroquial. Convé que abans hagin avisat a la rectoria.

Misses

A partir del primer diumenge de setembre torna l'horari habitual de les misses dels diumenges en el sentit que ja n'hi haurà a les 12 del migdia.

Canvi d'horari de misses

Des del darrer diumenge de setembre la missa vespertina dels dissabtes i diumenges serà a les 20 h. Durant el mes d'octubre, que encara regirà l'horari oficial d'estiu, les misses dels dies feiners també seran a les 20 h.

Nou rector solidari

Com ja es sabut, fa uns mesos que es va donar la notícia que el rector solidari de Porreres, Mn. Bartomeu Tauler havia estat elegit vicari episcopal de Ciutat. La seva vacant la cobreix Mn. Joan Roselló qui a partir del passat 16 d'agost forma part de l'equip solidari de capellans. Li desitjam bon encert i acollida entre nosaltres. Que la nostra pregària l'acompanyi.

Nova parròquia

A partir d'aquest curs els rectors solidaris reben una nova parròquia. Es tracta de la de Santa Bàrbara de Vilafranca de Bonany. Se'n cuidarà directament el rector de Sant Joan, encara que la responsabilitat és de tots els nostres rectors solidaris.

Els Cossiers, com cada any i en mig d'una gran espectació, interpretaren pulcrament el ball de l'oferta

Alliberació

Molta gent d'avui en dia viu la velocitat com una nova religió. Per a molts, comunicar-se amb la seva "divinitat" és córrer a tota velocitat, agenollar-se davant la moguda vertiginosa, com engatats per la pressa.

Veniu a mi tots el qui estau cansats i afeixugats... Són paraules de Jesús. Trobar repòs, saber descansar ens resulta una necessitat vital. El cansament que més ens afecta és molt més profund que el físic: és el cansament existencial que agafa tota la persona, i consisteix a córrer i córrer sense saber cap a on: és un viure buit i sense sentit, sense projecte últim. Descansar és saber-se aturar per viure, estimar, riure, ser persones.

Però no és gens fàcil descansar bé, perquè no consisteix en divertir-se amollant a lloure el consum, ni a fer vacances costoses per presumir i alimentar la pròpia vanitat i l'ambició. Descansar és reconciliar-se amb la vida: gaudir de manera senzilla, cordial, entranyable del regal de l'existència; és fer la pau en el nostre interior; retrobar-

nos amb allò que és millor dins cada un. No és necessari córrer grans distàncies ni fer llargs viatges per trobar descans; basta fer el recorregut que ens mena a trobar la pau i el sossec en el nostre cor. Si no trobam la pau en el cor, és inútil cercar-la a qualsevol part del món.

Certament necessitam sortir a l'aire lliure, interrompre el treball i el ritme ordinari, trobar-nos amb la naturalesa... però també cal que sortiguem del nostre egoisme i ens obriguem als altres.

Descansar és prendre consciència que un és viu; contemplar amb la mirada neta la gent, estimar les coses senzilles i bones, prendre temps i energies per ser feliç. Per això cal que ens alliberem de l'asfíxia, el nerviosisme, la tristesa i la fugida que ens encadenen. Obrir-nos a Déu és trobar el vertader repòs. Jesús, el bon germà i amic, ens convida a anar amb Ell a descansar: *Veniu a mi tots els qui estau cansats i afeixugats, que jo vos faré reposar.*

Noces d'or

21 setembre 1949

Mateu Lladó Miralles "Alcoraia" amb Joana Aina Cerdà Rigo "Poeta".

Apotecaries

5 Sbre. St. Joan	26 Sbre. Montuïri
12 " Vilafranca	3 Oebre. Petra
19 " Ariany	

Temps passat

10 anys enrere
Setembre de 1989
Cabines telefòniques

Ja hi havia una cabina telefònica a plaça, però aquest setembre de 1989 se n'instal·laren dues més: una al Dau i l'altra als Creuers, si bé en acabar el mes encara no es podien utilitzar per manca d'aparell.

25 anys enrere
Setembre de 1974
Nou Club ciclista

Així com anys enrere hi havia hagut les penyes per recolzar Gabriel Mas i Miquel Mayol, aquest setembre de 1974 es va reconstituir el Club Ciclista per als aficionats locals, sense discriminar ningú. En aquell temps ja es comptava amb en Fullana.

50 anys enrere
Setembre de 1949

Es comença la carretera del Puig

A la fi, dia 14 de setembre i essent mestre d'obres Joan Miralles "Porrerenc" començaren les obres per a la nova carretera del Puig, unes obres que s'allargarien per espai de més d'un any.

100 anys enrere
Setembre de 1899
Eliminació de rates

A fi de destruir tantes rates i ratolins que hi havia per tot arreu, el Governador recomanà que per eliminar-les, l'Ajuntament consignàs com a mínim 100 pessetes. Per tal motiu s'acordà recompensar en 5 cèntims de pesseta per cada animal d'aquesta classe que es presentàs a l'Ajuntament a partir del mes de setembre de 1899, i tots els dijous es donaria compte a dita autoritat del nombre d'animals que s'haguessin presentat.

Demografia

Agost de 1999

Naixements

29 juliol.- Laura Manera Sansó, filla de Francesc i Margalida.

12 agost.- Joana Arbona Nicolau, filla de Jordi i Francisca.

Defuncions

Dia 7.- Antònia Rigo Bauzà "Muixa" (Religiosa Trinitària), fadrina de 63 anys. (Morí a Madrid).

Dia 15.- Josep Vaquer Tous "Tous", casat de 68 anys.

Dia 23.- Margalida Rossinyol Cerdà "Catxeta", fadrina de 87 anys.

Dia 24.- Antoni Verger Mayol "Pelut", casat de 75 anys.

Matrimonis

Dia 28.- Miquel Samaniego Quiles amb Lucía Natividad Andreu Cuenca.

Pluviometria

Agost de 1999

Durant el passat agost no s'ha enregistrat gens de pluja a Montuïri.

Glosa

Al forner Joan

An es carrer des forner,
que no l'heu vist, s'empredrat;
i aqueixa vista que té
des de que l'han eixamplat?

Diuen que està assegurat
perquè no el puguin desfer;
tothom que passa ha trobat
que és de bona qualitat,
per això és que ha quedat bé.

D'en Joan, es Fideuè,
se nota que està enxufat,
lo més guapo han posat
davant es portals que hi té.

Jo també me'n cuidaré
en venir an es meu carrer
de xerrar amb s'encarrat,
i si no el tenen tot triat
quan el donin per 'cabat
també, com ell, li tendré.

Amador Font

Guinar en casa

Braç de gitano

Ingredients

200 gms. de sucre

150 gms. de farina

4 ò 5 ous si són petits

Mig paquet de llevadura "Canari"

Elaboració

Se separa el blanc del vermell dels ous. Es remenen els vermells molt de temps i els blancs es pugen a punt de neu. Als vermells hi afegim el sucre i la farina; més tard, el canari i s'enfornen.

Joana Fiol Bibiloni "Can Fiol"

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

BIGUES - BLOCS - RAJOLES - AÏLLAMENTS
TRANSPORT PROPI - PINTURES - XEMENEIES
DISSABTES MATÍ OBERT

Crta. Montuïri - Porreres, Km. 1 - Tlf. 64 66 95

MONTUÏRI

**Altres fotos
de les
festes de
Sant
Bartomeu
1999**

